

**Departement Social Work
Afstudeerrichting Maatschappelijk Werk**

De integratie van de internationale studenten aan de UHasselt

Door Maria Johanna de Vries

**Bachelorproef aangeboden tot het bekomen
van het bachelor diploma sociaal werk
(maatschappelijk assistent)**

**Hasselt
Academiejaar 2015-2016**

**Departement Social Work
Afstudeerrichting Maatschappelijk Werk**

De integratie van de internationale studenten aan de UHasselt

Door Maria Johanna de Vries

**Bachelorproef aangeboden tot het bekomen
van het bachelor diploma sociaal werk
(maatschappelijk assistent)**

**Hasselt
Academiejaar 2015-2016**

Woord vooraf

Persoonlijke interesses in culturen en internationale ervaringen hebben me ertoe gedreven om mijn onderwerp te kiezen. De band met dit onderwerp en mijn stageplaats hebben er mede voor gezorgd dat ik moeilijke momenten heb kunnen overwinnen. Problemen op verschillende vlakken hebben me op mijn weg naar dit eindproduct doen wankelen. Toch zou ik mijn ervaring niet veranderen als ik daar de mogelijkheid voor had. Ik ben ervan overtuigd dat de manier waarop de ontwikkeling tot stand gekomen is me verbeterd heeft én ik heb heel veel steun gekregen van de mensen rondom me. Daarom zijn er een aantal mensen die ik oprecht wil bedanken. Zonder hen zou ik waarschijnlijk nooit zover geraakt zijn. Hun steun, raad en feedback zijn erg waardevol geweest.

In het bijzonder wil ik mevrouw Liesbeth Oeyen bedanken. Zij is mijn werkveldbegeleider geweest op de dienst internationalisering en ontwikkelingssamenwerking van de Universiteit Hasselt. Ook mevrouw Hilde De Wit, mijn opleidingsbegeleider en lector in de opleiding sociaal werk heeft me erg waardevolle feedback en steun gegeven. Als derde wil ik mijn mama bedanken. Haar geduld, steun en liefde ontroert me steeds opnieuw. Elke keer slaagde ze erin de druk op mijn schouders te verlichten. Mama, je bent er één uit de duizend. Tot slot wil ik iedereen bedanken die ik niet met naam genoemd heb, maar die me toch op een of andere manier gesteund hebben.

Maria Johanna (Jenny) de Vries

Abstract

Het onderwerp van mijn bachelorproef is de integratie van de internationale studenten aan de UHasselt. Deze tracht ik te verbeteren door er onderzoek naar te voeren en aanbevelingen te doen naar alle betrokkenen.

Specifieker zal ik de huidige stand van zaken en de mening van de internationale studenten vastleggen. Vervolgens zal ik met deze gegevens in mijn achterhoofd concrete aanbevelingen doen en mogelijkheden aanreiken die de verschillende partners kunnen verwezenlijken.

Door literatuuronderzoek wil ik de nodige kennis opbouwen, waarna ik met behulp van een online enquête en diepte-interviews zowel kwantitatief en kwalitatief onderzoek zal doen. Dit met het doel data te verzamelen. Deze zal ik respectievelijk met een datamatrix en transcripties analyseren om er tot slot gegronde conclusies uit te trekken en gefundeerde aanbevelingen te doen naar de stakeholders toe.

De belangrijkste conclusie die ik maakte is dat de huidige problemen zich enerzijds vooral situeren op vlak van het contact tussen de lokale bevolking en de internationale studenten en anderzijds bij de taalbarrière.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Abstract	5
Inhoudsopgave	6
Lijst met figuren	9
Lijst met grafieken	10
Lijst met tabellen	11
Inleiding	6
1. Probleemstelling en onderzoeksvragen	7
1.1 Aanleiding en probleemstelling	7
1.2 Afbakening en relevantie	7
1.3 Onderzoeksethiek	8
1.4 Onderzoeksvragen	9
2. Bespreking stageplaats	10
2.1 De dienst internationalisering en ontwikkelingssamenwerking (DIOS)	10
2.2 Concrete informatie over de initiatieven	11
2.2.1 Het oriëntatieprogramma en de welcome-guide	11
2.2.2 Het buddy-systeem	11
2.2.3 Lessen Nederlands en Engels	12
2.2.4 Het International Platform	12
2.2.5 De wereldavond	12
3. Theoretisch kader	13
Inleiding	13
3.1 Diversiteit, inclusie en andere belangrijke begrippen	13
3.2 De argumenten van voor- en tegenstanders	14
3.3 Van diversiteit naar inclusie	16
3.4 Het integratiebeleid	17
3.5 Opportunities	19
3.6 Valkuilen	20
3.7 Identiteitsconstructie	20
Besluit	21

4. Praktijkgedeelte	22
Inleiding	22
4.1 Onderzoeksmethode	22
4.1.1 Onderzoeksopzet	22
4.1.2 Uitvoerbaarheid en responsmaximalisatie	23
4.1.3 Risico's met betrekking tot de validiteit	23
4.1.4 Operationalisering van het begrip 'Integratie'	23
4.2 Dataverzameling	24
4.2.1 De feitelijk gerealiseerde bevraging	24
4.2.2 Het kwantitatieve onderzoek: de online enquête	24
4.2.3 Het kwalitatieve onderzoek: de diepte-interviews	25
4.3 Resultaten	26
4.3.1 Het kwantitatieve onderzoek: de online enquête	26
4.3.2 Het kwalitatieve onderzoek: de diepte-interviews	35
4.4 Conclusies en aanbevelingen	39
4.4.1 Welke elementen worden beschouwd als voorwaarden voor integratie?	39
4.4.2 Aan welke behoeften met betrekking tot integratie wordt niet voldaan?	39
4.4.3 Wat is de huidige situatie van de internationale student?	40
4.4.4 Hoe kunnen de verschillende betrokkenen de integratie van de internationale student aan de UHasselt verbeteren?	40
Besluit	41
Kritische reflectie	43
Procesevaluatie	43
Productevaluatie	43
Reflectie op mezelf als onderzoeker	44
Bibliografie	45
Bijlagen	48
Bijlage 1: statistieken uitwisselingsstudenten	48
Bijlage 2: statistieken internationale reguliere studenten	50
Bijlage 3: Blanco exemplaar enquête	53
Bijlage 4: E-mail verzonden op 15 april 2016	62

Bijlage 5: E-mail verzonden op 23 april 2016	63
Bijlage 6: E-mail verzonden op 27 april 2016	64
Bijlage 7: E-mail verzonden op 29 april 2016	65
Bijlage 8: Interviewschema in het Nederlands	66
Bijlage 9: Interviewschema in het Engels	68

Lijst met figuren

Figuur 1 - De twee dimensies van integratie en hun subsimansies (Van Craen et al., 2007, p. 5.).....	14
--	----

Lijst met grafieken

Grafiek 1 - Het geslacht van de respondenten.....	26
Grafiek 2 - Het geboortjaar van de respondenten.....	26
Grafiek 3 - De continenten waar de respondenten geboren zijn	27
Grafiek 4 - De burgerlijke staat van de respondenten.....	27
Grafiek 5 - Het aantal respondenten dat kinderen heeft	28
Grafiek 6 - Het type programma waaronder respondenten zijn ingeschreven aan de UHasselt	28
Grafiek 7 - Belangrijkheid van integratie	29
Grafiek 8 - Zich geïntegreerd voelen	29
Grafiek 9 - Vlaamse contacten buiten de lessen.....	30
Grafiek 10 - Aanwezigheid op het oriëntatieprogramma	32
Grafiek 11 - Redenen voor afwezigheid op het oriëntatieprogramma	32
Grafiek 12 - Plaats woonst op dit moment	33
Grafiek 13 - Type accommodatie.....	33
Grafiek 14 - Beïnvloedende factoren	34

Lijst met tabellen

Tabel 1 - Kennissen	30
Tabel 2 - Kennis van de initiatieven.....	31
Tabel 3 - Participatie in de initiatieven	31
Tabel 4 - Gewenste participatie in de initiatieven.....	31

Inleiding

De integratie van de internationale studenten aan de Universiteit Hasselt is een onderwerp dat belangrijk is voor zowel mijn stageplaats, haar doelpubliek als mezelf. Na de brainstorm over mogelijke onderwerpen voor mijn bachelorproef bleek al snel dat dit een punt was waar we gezamenlijk voor wilden gaan, iets wat ons allen nauw aan het hart ligt.

Ondanks alle inzet en regelmatige controle is er ruimte voor verbetering. Verbetering waar ik aan wil meewerken met dit werkstuk. Het is vanuit dat streefdoel dat ik de beginsituatie heb onderzocht, doelen heb vastgelegd en een daarbij passende onderzoeksmethode heb opgesteld. De uitwerking en de resultaten zal u terugvinden in het volgende werk, alsook een vooruitblik naar verdere mogelijkheden.

1. Probleemstelling en onderzoeksvragen

1.1 Aanleiding en probleemstelling

Door een natuurlijke belangstelling voor interculturalisering en globalisering hecht ik veel waarde aan de superdiversiteit van vandaag. Vertrekkende vanuit het geloof dat mensen elkaar heel wat kunnen leren en de wereld kunnen verruimen voor hun medemensen zijn dit belangrijke processen. Die processen zijn helaas niet altijd even gemakkelijk te realiseren. Geslotenheid, racisme, maar ook het groeiende gevoel van onveiligheid door terrorisme zijn slechts enkele voorbeelden van manieren waarop interculturalisatie en globalisatie worden tegengewerkt.

Het werken aan de interculturele competenties van de mensheid is noodzakelijk om, ondanks deze factoren, toch een rijke en diverse samenleving te verwezenlijken. Een verrijkende samenleving waar bovendien niet alleen mensen kunnen zijn wie ze zijn, maar ook in vrede met elkaar kunnen omgaan.

Inburgering en integratie zijn onlosmakelijk verbonden met de bovenstaande visie. De definitie van maatschappelijke integratie volgens Van Dale: Groot woordenboek der Nederlandse taal (1992) is de volgende: “het als gelijkwaardig opnemen van een bevolkingsgroep ... in een bepaalde maatschappij” (p.1287). Het is vanzelfsprekend wenselijk om integratie te verwezenlijken in alle bevolkingscategorieën.

1.2 Afbakening en relevantie

Het is zoals het spreekwoord zegt: “Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.” De studenten zijn de toekomst: zij zijn toekomstige leiders, onderzoekers, etc. Het zijn de studenten van vandaag die later belangrijke beslissingen moeten nemen, die via hun manier van denken en zijn invloed hebben en zullen hebben op processen zoals integratie en samenwerking. Wanneer zij overtuigd zijn van de belangrijkheid en eraan willen meewerken is de slaagkans veel groter. Het is dan ook om deze reden dat ik mijn onderzoek zal richten op de categorie studenten.

Door mijn stage aan de Universiteit Hasselt op de dienst internationalisering zal ik me richten op de internationale studenten aan deze onderwijsinstelling. Mijn algehele doel is om hun integratie te verbeteren binnen de universiteit en het Vlaamse studentenleven.

Met dit onderzoek zal ik trachten te achterhalen welke voorwaarden en behoeften meespelen in het proces van de integratie van de internationale student aan de UHasselt en hoe de verschillende betrokkenen kunnen bijdragen aan de verwezenlijking ervan.

Een goed verloop van mijn onderzoek is niet alleen voordelig voor de nationale en internationale studenten, maar het is ook relevant voor de universiteit, de betrokken organisaties, de overheid en de samenleving. Het onderzoek zal in de ideale situatie effect hebben op micro-, meso- en macroniveau.

Studenten zullen door hun ervaringen hun kennis verruimen en internationale contacten leggen. De universiteit en de betrokken organisaties zullen extra profiteren door een vlottere werking, verrijking van het aanbod en vermindering van problemen zoals uitsluiting. De impact op de samenleving is gelijkaardig aan die op de studenten, waardoor het gemeenschapsgevoel zal verbeteren en het gevoel van onveiligheid zal afnemen. Een groot deel van angst vloeit immers voort uit het onbekende. De relevantie voor de overheid sluit eerder aan bij die van de universiteit en de organisaties.

1.3 Onderzoeksethiek

De respondenten zullen vrijwillig deelnemen aan het onderzoek door de brede, hierboven beschreven, relevantie. Zeker gedreven en gemotiveerde studenten zullen deelnemen omdat ze hun situatie kunnen verbeteren en verdere inspraak krijgen in het verloop van hun internationaal avontuur. Ze willen hun steentje bijdragen aan het slagen van het onderzoek. Er zullen echter ook veel studenten zijn die ervoor kiezen om niet deel te nemen aan het onderzoek, omdat ze het te druk hebben of van mening zijn dat hun deelname niets zal contribueren. Daarom is het van belang begeesterend te werk te gaan en hen te overtuigen van de belangrijkheid van hun deelname. De technieken die ik zal gebruiken om de respons te maximaliseren, worden later in deze weergave besproken.

Om de betrokkenheid bij het onderzoek maximaal te ontplooien, zal ik in de loop van het onderzoek met centrale personen, zoals de hoofdeden van de international council (de internationale afdeling binnen de studentenraad aan de UHasselt), diverse overlegmomenten inplannen. Tijdens deze momenten zal ik hen informatie geven over mijn doelstellingen en de manier waarop het onderzoek (verder) zal verlopen. Bovendien zal ik voor de aanvang van het eigenlijke onderzoek de deelnemers uitleg verschaffen over het doel en de structuur. Op die manier wil ik waarborgen dat de stakeholders de nodige kennis en het nodige inzicht hebben.

Nadelige gevolgen voor betrokkenen zullen uiteraard vermeden worden, maar het ontstaan ervan kan niet uitgesloten worden. Om hierop te anticiperen zal het onderzoek op een eerlijke en objectieve manier gevoerd worden. De principes vertrouwelijkheid en anonimiteit maken hier deel van uit. De verkregen gegevens zal ik vertrouwelijk behandelen en anoniem in mijn bachelorproef publiceren. De participanten zullen hiervan op de hoogte

gebracht worden bij aanvang van hun deelname en beschikken steeds over de mogelijkheid om persoonlijke data niet te vermelden.

1.4 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag in mijn onderzoek luidt als volgt: “Hoe kunnen de verschillende betrokkenen de integratie van de internationale studenten aan de UHasselt verbeteren?” Dit wil zeggen: “Wat kunnen de (internationale) studenten doen om de integratie te verbeteren?”, “Wat kunnen de universiteit en de betrokken organisaties doen om de integratie te verbeteren?” en “Wat kan de overheid doen om de integratie te verbeteren?”

Om een goed antwoord te kunnen vormen op bovenstaande vragen wil ik ook peilen naar het volgende: “Welke elementen worden beschouwd als voorwaarden voor integratie?”, “Aan welke behoeften met betrekking tot integratie wordt niet voldaan?” en bijgevolg “Wat is de huidige situatie van de internationale studenten?”

2. Bespreking stageplaats

2.1 De dienst internationalisering en ontwikkelingssamenwerking (DIOS)

Ik loop stage op de centrale dienst internationalisering en ontwikkelingssamenwerking (DIOS) van de Universiteit Hasselt (UHasselt). Er werken drie voltijdse medewerkers en een halftijdse. Elk van hen heeft een eigen takenpakket. Deze taken hebben meestal betrekking op de universiteit als geheel: zo zijn er taken met betrekking tot sensibilisering, andere taken met betrekking tot studentenmobiliteit, etc.

Decentraal, binnen de verschillende faculteiten, zijn er specifieke verantwoordelijken voor internationalisering. Deze personen zijn, naast ons, het directe aanspreekpunt voor studenten met vragen over internationalisering.

Elke faculteit biedt haar studenten de mogelijkheid om een internationale ervaring op te doen. Welke specifieke opties er zijn is afhankelijk van de opleidingen. Daarnaast ontvangen de verschillende faculteiten en opleidingen ook internationale studenten. Bijvoorbeeld in het kader van uitwisselingsprogramma's of Engelstalige masterprogramma's. Mogelijkheden worden elk jaar herbekeken en geëvalueerd, zo zal er vanaf het volgend academiejaar een Engelstalige master bijkomen, meer bepaald interieurarchitectuur.

Omdat er verschillende opties zijn, wordt er ook een onderscheid gemaakt tussen de studenten. Enerzijds zijn er uitwisselingsstudenten die slechts voor een korte periode naar de UHasselt komen. Dit om er één of meerdere opleidingsonderdelen te volgen of om er stage te lopen. Momenteel zijn er zo'n 100-tal uitwisselingsstudenten die vanuit het buitenland aan de UHasselt studeren. Anderzijds zijn er ook de internationale reguliere studenten. Zij volgen een volledig traject aan de UHasselt. Dit traject kan variëren van bachelor- of masterprogramma, tot schakelprogramma of zelfs PhD-studenten (doctoraatstudenten). Op dit moment zijn er via een internationaal regulier traject plusminus 436 studenten verbonden aan de UHasselt.

Verder werkt UHasselt samen met Maastricht University onder de naam transnationale universiteit Limburg (tUL). Binnen de tUL zijn er diverse opleidingen. Voor de opleiding rechten wordt er bovendien samengewerkt met de KULeuven. Aan de tUL studeren er bij benadering 353 internationale reguliere studenten.

De dienst internationalisering wil dat al deze internationale studenten zich welkom voelen en dat hun welbevinden zo hoog mogelijk is. Het bevorderen van de integratie is een onderdeel van deze doelstelling. De medewerkers trachten dan ook de integratie te

maximaliseren aan de hand van verschillende initiatieven. Zo is er een buddy-systeem, een Wereldavond en hebben ze het international platform opgestart dat voor en door studenten activiteiten organiseert (zowel Vlaamse als internationale studenten).

Tot slot zijn er ook nog verschillende organisaties die veel contact hebben met internationale studenten, maar die niet rechtstreeks onder de begeleiding of verantwoordelijkheid vallen van onze dienst of van de universiteit als geheel. Wel is er op geregelde tijdstippen overleg tussen deze organisaties en DIOS en proberen we elkaar te helpen waar mogelijk. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn ESN (Erasmus Student Network), AIESEC (internationale vereniging van studenten), de international council (de internationale afdeling binnen de studentenraad aan de UHasselt), CCG (Christelijke campus gemeenschap) en het hierboven genoemde international platform.

2.2 Concrete informatie over de initiatieven

In dit hoofdstuk wil ik graag meer uitleg geven over de initiatieven en organisaties die onder meer in het leven zijn geroepen om bij te dragen aan het welzijn van de (internationale) studenten. Het is onmogelijk om alle initiatieven grondig te bespreken, het is daarom dat ik me beperkt tot de belangrijkste.

2.2.1 Het oriëntatieprogramma en de welcome-guide

Elk jaar opnieuw verwelkomt de universiteit nieuwe internationale studenten (met uitzondering van PhD-studenten) door één of meer dagen te organiseren die in het teken staan van kennismaking, belangrijke informatie en cultuuroverdracht.

Op het programma staat onder meer een receptie, een rondleiding, een sessie praktische informatie, een sessie 'cross culture Belgium' met informatie over de Belgische cultuur, enz. Tijdens elk academiejaar wordt het programma herbekeken en indien nodig of gewenst aangepast.

Deze informatie wordt aangevuld en herhaald in de welcome-guide. Deze bundel krijgen de studenten voor hun aankomst toegestuurd. Bij aankomst krijgen ze deze ook in de papieren versie. Die is beknopter dan de bundel die online beschikbaar is.

2.2.2 Het buddy-systeem

Internationale studenten kunnen bij hun aanmelding aan de Universiteit Hasselt kenbaar maken dat ze een buddy willen die hen zal begeleiden. De aanvragen worden op regelmatige basis gecontroleerd. Wanneer er een aanvraag is, wordt er een student, die reeds aan de UHasselt studeert, aan gekoppeld door een medewerker van onze dienst. De

koppeling gebeurt veelal op basis van de studierichting, leeftijd en interesses. Er wordt dan een gezamenlijke mail naar deze personen gestuurd met het bericht dat ze gekoppeld zijn. Zowel nationale als internationale studenten die reeds studeren aan de UHasselt kunnen via hun studentendossier kenbaar maken dat ze één of meer internationale studenten willen begeleiden. Dit is op vrijwillige basis.

Vanaf het moment dat de mail verzonden is, worden de studenten vrij gelaten. Over welke hulp er geboden wordt en de kwantiteit van het contact hebben wij dus geen zicht. De studenten kunnen ons wel contacteren indien er vragen of problemen zijn. Verder worden er ook activiteiten voorzien waar het contact mogelijk is. Ook deze zijn geheel vrijwillig.

2.2.3 Lessen Nederlands en Engels

Studenten krijgen vrijblijvend de mogelijkheid om lessen Nederlands en/of Engels te volgen die onder leiding van een docent staan. Deze lessen zijn gratis en hebben als doel de taalvaardigheid van de (internationale) student aan de UHasselt te verbeteren, waardoor de contacten en de integratie gemakkelijker zullen verlopen.

2.2.4 Het International Platform

Het International Platform is een groep door en voor studenten, zowel Vlaamse als internationale studenten, die als doel heeft intercultureel contact tussen studenten (en personeel) te promoten. Ze organiseren ontmoetingen en activiteiten en geven studenten de mogelijkheid van elkaar te leren en contact te hebben op een fijne, natuurlijke manier.

2.2.5 De wereldavond

De wereldavond is een jaarlijks terugkerend evenement dat georganiseerd wordt door DIOS. Op die manier willen ze zowel Vlaamse als internationale studenten en personeelsleden samenbrengen om van elkaars culturen te proeven, dit zowel letterlijk als figuurlijk.

Iedereen krijgt de kans om hapjes te bereiden die typisch zijn voor zijn of haar land. Op de wereldavond kunnen die door de aanwezigen geproefd worden. Verder is er ook de gelegenheid om deel te nemen aan interculturele workshops of in het verleden een Worldshow. Het concept wordt elk jaar opnieuw geëvalueerd.

3. Theoretisch kader

Inleiding

“Houston, we have a problem!” Dat zijn de legendarische woorden van de gezagvoeder van Apollo 13. Jozef De Witte vindt dat het antwoord net zo legendarisch moet zijn: “Failure is not an option.” Hij linkt het gesprek aan het migratie- en integratiebeleid. We zitten met een probleem. We kunnen het niet naast ons neerleggen, we moeten het aanpakken, zelfs al zouden we niet geheel voorstander zijn van migratie en diversiteit. (2012)

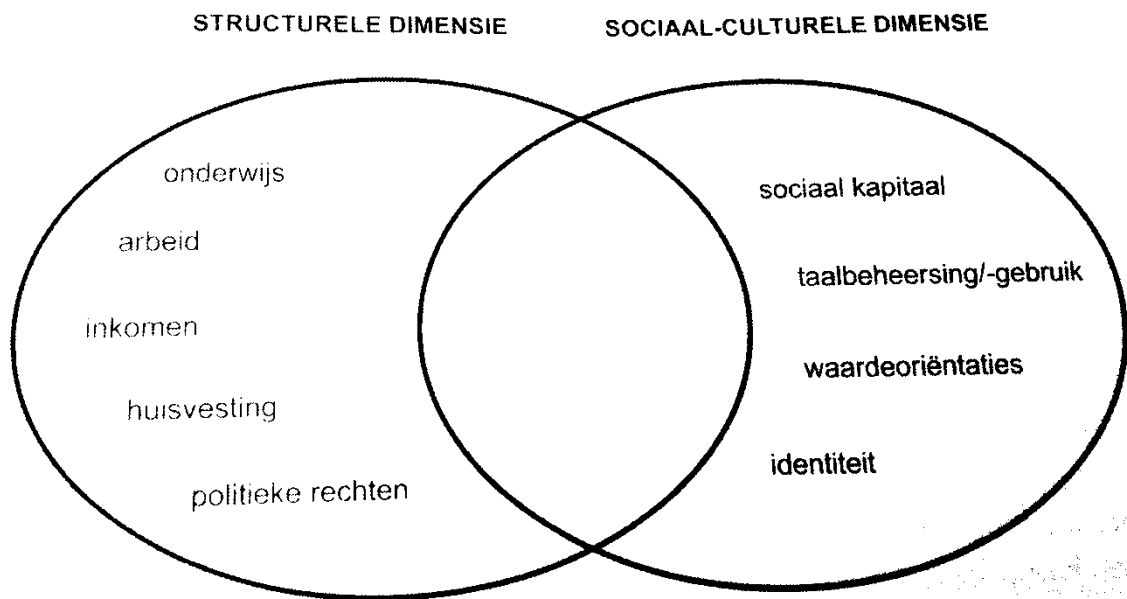
3.1 Diversiteit, inclusie en andere belangrijke begrippen

“Je moet diversiteit zien als een kom met groentesoep. Je hebt een erwt, een boon, maïskorrels en een wortel. Uit elk van hen trek je een stukje van de smaak. Het uiteindelijke resultaat is een verbeterd gerecht.” (Dominee Jesse Jackson, geciteerd in Knegtman, 2010, p. 5) Algemeen aangenomen betekent diversiteit verscheidenheid, die verscheidenheid heeft zowel betrekking op zichtbare als niet-zichtbare verschillen. (Knegtman, 2010) Vaak wordt het begrip echter verward met inclusie. Inclusie is betrokkenheid voelen en de mogelijkheid inzetten om van de diverse samenleving, de verschillen, een meerwaarde te maken. De individuen van een samenleving kunnen, vanuit verschillende vertrekpunten, samen naar problemen kijken, ze oplossen en zichzelf en de samenleving als geheel verbeteren. (Roberson, 2006) Dat proces van zichzelf en hun samenleving verbeteren heet acculturatie. Meer bepaald betekent dit dat wanneer er diverse etnisch-culturele groeperingen samenleven, ze elkaar beïnvloeden en daarbij soms aspecten van een andere cultuur overnemen of er doorgeven van hun cultuur. (Vanbeselaere, Meeus & Boen, 2007)

Wat is dan integratie? Daar lijkt niemand een antwoord op te hebben dat voor iedereen goed is. Zelfs onder wetenschappers bestaat er geen eensgezindheid. Integratie is een containerbegrip, dat bovendien vaak als synoniem gebruikt wordt voor concepten die in feite een andere betekenis hebben. (Van Craen, Vancluysen & Ackaert, 2007) Een begrip dat relatief vaak opduikt als synoniem is assimilatie. Assimilatie is het eenzijdig aanpassen van een etnisch-culturele groep. Het contact is dan wel wederzijds, maar de aanpassing moet van één kant komen. In de volksmond hoor je wel eens: “Zij moeten zich aanpassen aan ons.” (Vanbeselaere et al., 2007) Vergaande assimilatie vragen is een vorm van verborgen racisme en discriminatie. Vanuit een moreel standpunt gezien is assimilatie niet gewenst. (Arnaut et al., 2009)

Er is dus geen eenzijdige, duidelijke definitie met betrekking tot integratie. Om toch enige houvast te hebben trachten Maarten Van Craen, Kris Vancluysen en Johan Ackaert de verschillende dimensies en subdimensies van integratie te verzamelen in een overzicht. Ze

bespreken de visie van diverse auteurs, waaronder Veenman, Esser, Lockwood en Choenni en vormen daaruit het volgende schema:

Figuur 1 - De twee dimensies van integratie en hun subsimansies (Van Craen et al., 2007, p. 5.)

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding liet in 2005 een studie doen over hoe men integratie kan meten. Uit de resultaten van die studie blijkt dat er drie metingen mogelijk zijn. Ten eerste kan men een onderzoek doen naar wat de mensen zeggen en denken, ten tweede kan men een onderzoek doen naar wat de mensen daadwerkelijk doen en tot slot kan men de cijfers onderzoeken om een zicht te krijgen op de participatie. Om de beïnvloeding van onderzoeksproblemen op je onderzoek zo klein mogelijk te houden, bijvoorbeeld de sociaal wenselijke antwoorden, raadt Jozef De Witte aan om de drie metingen te combineren. (2012)

3.2 De argumenten van voor- en tegenstanders

Het leven is grondig veranderd ten opzichte van vroeger. Er is veel meer en complexere migratie, waardoor de diversiteit superdivers geworden is: superdiversiteit. Niet alleen allochtonen, maar ook autochtonen voelen deze verandering, ze zijn zelf superdivers. Mensen behoren tot steeds meer groepen en sociale netwerken. Onze persoonlijkheid bestaat bovendien uit vele aspecten: wat op welk moment het dominantst is hangt af van plaats, tijdstip en contacten. Het internet en mobiele telefoons dragen bij aan het hele concept. (Verstraeten, 2015) Het gevolg van deze veranderde wereld is dat de multiculturele samenleving van weleer tekort schiet. We moeten onze samenleving en de regelingen die er aandeel in hebben opnieuw vorm geven, beter en dieper dan ervoor. (Maly, Blommaert & Yakoub, 2014)

Knegtmans heeft na een aantal interviews met leidinggevendenden de belangrijkste motieven en voordelen van diversiteit vastgelegd, dat wil zeggen de motieven en voordelen van het effectieve benutten ervan. Hij maakt een onderscheid in de bedrijfseconomische, de kwantitatieve en de sociaal rechtvaardige meerwaarde. De bedrijfseconomische meerwaarde schuilt erin dat er meer en betere ideeën komen, de kwaliteit van de werking vooruit gaat en dat men sneller kan innoveren. Met het oog op de demografische opbouw van onze samenleving benoemt Knegtmans ook de kwantitatieve voordelen. Door de vergrijzing enerzijds en de afname van het aantal jongeren (ontgroening) anderzijds dreigen ernstige tekorten: talenten en genieën in het beroepsleven en mankracht om het welvaartsniveau op peil te houden. Met behulp van een divers en uitgebreid reservoir kunnen we anticiperen op deze ontwikkelingen en het hoofd bieden aan bovenstaande uitdagingen. Tot slot geeft hij de sociaal rechtvaardige argumenten weer: het is maatschappelijk onverantwoord om bepaalde groepen uit te sluiten. Als mensen en gelijken dienen we immers morele waarden na te streven.

In het onderzoek van Knegtmans komen echter ook tegenstrijdige argumenten naar voor. Het werken met divers samengestelde teams zou moeilijker zijn, juist omwille van de visie-diversiteit. Die verscheidenheid zorgt voor moeilijke en ingewikkeldere debatten. Niet iedereen wil of kan meerdere opinies structureren en combineren tot een of meer sterke standpunten. Als tweede punt wordt aangegeven dat er meer nood is aan binding bij een diverse groep. Zonder onderlinge samenhang valt een groep of samenleving snel uiteen en dat moet vermeden worden. Zonder samenhang zijn er immers meer conflicten en een hoger verloop.

Deze nadelen van een diverse of heterogene groep komen overeen met de voordelen van een homogene groep. Met mensen die dezelfde gedachtegang hebben als jou heb je minder tijd nodig om af te stemmen op elkaar. Je maakt gemakkelijk en snel besluiten, waardoor je minder tijd verliest en sneller kan overgaan tot actie. Bovendien heb je in een homogene groep, door de omgang met gelijkgestemden, minder het gevoel dat je gek bent of afwijkt van de norm. Je vindt sneller de sociale validatie waar we als mens van nature naar op zoek zijn. (2010) Tatal Asad stelt daarbij: "The liberal claim that societies must be 'open' implies that majorities do not have an absolute right to remain undisturbed." (Geciteerd in Arnaut et al., 2009, p. 93)

Maar is er nog een keuze? De voorstanders van homogeniteit gaan voorbij aan de huidige, diverse werkelijkheid. Een diversiteit die zich niet alleen situeert bij allochtonen, maar ook bij autochtonen. De superdiversiteit van vandaag is niet meer te stoppen. (Verstraeten, 2015) Anders gezegd, "de vreemde in onze samenleving is bepaald niet alleen de

vreemdeling.” (Gruwez & van Egmond, 2008, p. 7) Deze feiten naast ons neerleggen zorgt voor vervreemding en steeds meer individuen die naast elkaar gaan leven. De gemeenschap, die we allen vanuit een andere ideologische visie trachten te behouden, zal bijgevolg uiteen vallen. (Gruwez & van Egmond, 2008) Belangrijk is dus dat we “ons probleem” niet langer uit de weg gaan, maar juist de confrontatie aangaan. (De Witte, 2012)

3.3 Van diversiteit naar inclusie

“Wat geldt voor een kruidig soepje is misschien niet zo vanzelfsprekend wanneer men het over het klutsen van mensen heeft.” (van Rooy, 2009, p. 15) Wim van Rooy brengt hiermee een nuancering in de vergelijking die Dominee Jesse Jackson maakt. We genieten van de producten van multiculturaliteit; we eten gerechten uit alle landen, houden van tropische dansen en ook de oorsprong van onze filosofie ligt veelal in andere werelddelen. De producenten ervan worden echter ijskoud afgewezen. Het soepje is slechts een klein stukje van de maaltijd, het volstaat niet... We missen de essentie. We leven met oogkleppen op en zijn blind voor de problemen van onze samenleving. Iedereen zit in een identiteitscrisis, maar we beseffen het slechts zelden. Wie zijn wij in deze diverse samenleving? Wat zijn onze waarden, wat zijn onze doelen...? We zien slechts wat we willen, al helemaal als het over andere culturen gaat. Het is dan ook van uiterst belang dat we onze houding veranderen. We moeten bedachtzamer worden en met gezond verstand kijken en werken aan onze samenleving. (van Rooy, 2009)

Ook in het eindverslag van de commissie voor interculturele dialoog wordt gepleit om zowel met hart en hoofd te spreken. Gevoelens en wensen zijn niet helemaal uit te sluiten, maar we moeten niet naïef zijn. We moeten beseffen dat onze problemen een pragmatische aanpak vragen. Bepaalde waarden en principes zoals democratie en vrijheid moeten we niet geheel loslaten, maar zoals een niet nader bij naam genoemde socioloog in het verslag zegt: “Er is geen democratie zonder een gemeenschappelijke taal en de gemeenschappelijke taal is de rede.” Dialoog en verstand is nodig om tot een oplossing te komen waarbij iedereen beter wordt. (Delruelle & Torfs, 2005)

Wanneer we bedachtzaam willen omgaan met de superdiverse wereld van vandaag, moeten we ons bewust zijn van de uitdagingen ervan. Door de verschuivingen op vlak van migratie en persoonlijkheid is verandering eerder regel geworden dan uitzondering. Mobiliteit en hybriditeit komen steeds duidelijker en sterker naar voor. Deze feiten brengen met zich mee dat niet iedereen een boodschap heeft aan integratie. Zo zijn er mensen die bijvoorbeeld slechts op doorreis zijn of voor een beperkte tijd in ons land verblijven.

Ook leren van elkaar in een informele setting wordt steeds belangrijker. Omdat we steeds vaker in aanraking komen met mensen die ons deze mogelijkheid bieden moeten we er

gebruik van maken. Daar tegenover staat wel dat diezelfde mensen zorgen dat we een groot kennistekort aan het opbouwen zijn. Door de superdiversiteit is het onwaarschijnlijk dat men over alle subdelen ervan voldoende kennis en informatie op kan bouwen. (Verstraeten, 2015) Om de dialoog open te houden en op een gepaste manier om te gaan met dit kennisdeficit is interculturele communicatie belangrijk. Over welke competenties hiervoor juist de belangrijkste zijn is geen sluitend antwoord, maar in de opleiding sociaal werk kregen we diverse mogelijke methodieken aangeleerd, waaronder het TOPOI model van Hoffman. TOPOI staat voor taal, ordening, personen, organisatie en inzet. (Noelmans, 2015)

Hierin schuilt een belangrijke taak voor het onderwijs. Voor jongeren aan hun opleiding beginnen is er weinig contact tussen autochtone en allochtone leeftijdsgenoten. Dit bemoeilijkt de ontwikkeling van internationale competenties en de samenwerking tussen de twee. (de Jong, 2014) Het Intercultureel Onderwijs wil realiseren dat mensen diversiteit normaal vinden en dat ze het als logisch beschouwen dat ze van elkaar leren. (De Witte, 2005) De Vlaamse Onderwijsraad zegt hierover het volgende: "ICO heeft als doel alle leerlingen te leren omgaan met culturele verscheidenheid, met het oog op interactie tussen etnische groepen en individuen in een multiculturele samenleving." (De Vlaamse Onderwijsraad, geciteerd in De Witte, 2005, p. 93)

3.4 Het integratiebeleid

Het integratiedebat is niet meer weg te denken uit de samenleving, niet in ons land en niet in andere landen. Desondanks is er geen duidelijke, samenhangende visie met betrekking tot de veranderende immigratie en diversiteit. Wanneer er op zowel Europees, federaal, regionaal als lokaal beleidsniveau geen visie is, is het niet verrassend dat er geen toereikend beleid is. (Timmerman, Lodewyckx, Vanderwaeren & Vanheule, 2011) Er zijn algemene wetten, zoals de vreemdelingenwet van 1980 die verschillende keren veranderd is door toevoegingen en aanpassingen, maar een echt proactief beleid op basis van een doordachte visie is er niet. (De Witte, 2012) Wanneer we op het niveau van organisaties of bedrijven kijken zien we verschillende manieren van aanpak. Velen van hen benoemen de aspecten diversiteit en integratie wel, maar er zijn er slechts weinig die er echt werk van maken. Bovendien blijft het zelfs dan nog vrij beperkt. (Knegtmans, 2010) Door de veranderingen op vlak van migratie zijn er wijzingen in de regelgeving: er wordt meer verwacht met betrekking tot de kennis van het Nederlands en ook de criteria omtrent gezinshereniging zijn strenger geworden. (Timmerman et al., 2011)

Jan Blommaert geeft aan dat bijna al het bestaand beleid irrelevant geworden is. Het is niet meer van toepassing op de superdiversiteit van vandaag. (geciteerd in Verstraeten, 2015)

Dirk Geldof gaat hier niet mee akkoord. Het integratiebeleid is nog steeds van belang, omdat er, ondanks de diversiteit binnen de migratie, nog veel mensen op zoek zijn naar een vaste verblijfplaats. Om adequaat te kunnen reageren op alle (nieuwe) vormen van migratie moet er bij voorkeur op verschillende sporen gewerkt worden. (geciteerd in Kanaal van de8antwerpen, 2014) Dat gebeurt nog niet voor studentenmigratie, hoewel dit een erg belangrijke vorm is voor onze arbeidsmarkt, onze economie en de persoonlijke ontwikkeling en kennis van de studenten. Studenten moeten bovendien integreren op verschillende niveaus: in hun gastinstelling, de stad waar ze leven, Vlaanderen, België... Een goed integratiebeleid, gespecialiseerd voor studenten, is bijgevolg van cruciaal belang.

Wanneer we verder ingaan op het integratiebeleid voor studenten wordt er een onderscheid gemaakt met betrekking tot de afkomst van de studenten. Studenten die uit de 'derde landen' komen worden gecategoriseerd in de groep 'studiemigranten'. Ze moeten een zwaardere controle doorgaan voor ze de toelating krijgen naar België te komen. Deze controle is bedoeld om verborgen migratie tegen te gaan. Er zijn immers veel migranten die naar België komen onder het mom van een andere reden, maar met de bedoeling om te blijven. Een tweede grote groep is de groep 'mobiele studenten'. Hun land van herkomst is meestal een land binnen de Europese zone, waardoor ze door de wet behandeld worden als quasi-Belgen. Dit zou gebeuren om het Europese identiteitsgevoel te verhogen. Tot slot zijn er nog immigranten die met een andere reden naar België komen, al dan niet met de bedoeling om te blijven, die beslissen om te gaan studeren eens ze hier zijn. Onder andere vluchtelingen maken hier gebruik van. (Timmerman et al., 2011)

In het jaarverslag Migratie 2010 reikt het centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding 4 ijkpunten aan om een goed beleid rond migratie en integratie op te stellen én te evalueren. Het eerste ijkpunt is de realisatie van een doelgerichte aanpak. Bij de implementatie van het beleid of een specifieke maatregel moet men steeds een duidelijk doel voor ogen hebben. Wanneer de regel of het beleid gekoppeld wordt aan de achterliggende visie, zal het immers met een kritische blik geëvalueerd worden. Als tweede ijkpunt geeft het centrum aan dat een op rechten gebaseerd beleid nodig is. Bij het installeren van een regel of beleid moet men steeds de (grond)rechten van alle mensen in het achterhoofd houden. Niet enkel doelen en rechten zijn belangrijk, ook de beschikking hebben over voldoende middelen en de juiste instrumenten telt mee. Dat is dan ook het derde ijkpunt. Tot slot is het betekenisvol dat men zich baseert op cijfers en dus op regelmatige basis een evaluatie doet. Indien nodig kan men dan bijsturen. Dit is een evidence-based aanpak. (Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, 2010)

Zoals eerder aangegeven speelt het onderwijs een belangrijke rol aangaande diversiteit en internationalisering. (de Jong, 2014) De associatie universiteit-hogescholen Limburg (AUHL) geeft in haar beleidsplan diversiteit in inclusief onderwijs AUHL 2014-2019 aan dat ze vertrekken vanuit diversiteit en de meerwaarde ervan maximaal willen benutten in een inclusief onderwijs. De associatie wil een actief diversiteitsbeleid realiseren, dat doordringt tot in alle segmenten van de partners (UHasselt en PXL). Ze willen deze doelstelling verwezenlijken door een breed draagvlak te creëren, waar drempels worden weggewerkt en de ontplooiing van elk individu geoptimaliseerd wordt. Het curriculum en de leeromgeving zijn werkpunten die ze hiervoor aanhalen. (AUHL, 2015)

De internationale dimensie doortrekken in het curriculum en in de leeromgeving is ook een van de centrale doelstellingen in het internationaliseringsbeleid van de UHasselt. Op die manier willen ze de vorming van studenten en personeel verrijken. Ook het promoten van mobiliteit valt onder deze koepel. Andere doelstellingen die beoogd worden zijn netwerking en samenwerking. (Universiteit Hasselt, z.d.)

3.5   Opportunities

Een gemeenschap ontstaat wanneer mensen dingen delen, dit kunnen waarden zijn, maar bijvoorbeeld ook gebouwen of een hele omgeving. Dat zorgt ervoor dat de universiteit op zich al zorgt voor een band tussen zijn studenten en personeel. De universiteit zorgt voor een letterlijke gemeenschap. (Maly et al., 2014)

Het is echter ook belangrijk dat er een psychologische gemeenschap ontstaat, een sociale band tussen de leden van die gemeenschap. (van Ginneken, 2008) Deze band ontstaat automatisch door participatie aan subcategorieën van de gehele gemeenschap, doordat leden samenwerken aan doelen. Eerst moet men een gevoel van veiligheid creëren in een kleine kring en van daaruit een gevoel van vertrouwdheid in de grotere groep. (Gruwez & van Egmond, 2008)

Organisaties en initiatieven die de kracht van verscheidenheid waarderen en promoten, die staan voor respect, hebben een kernrol in de opbouw van een multiculturele samenleving. Ze moeten steeds opnieuw ondersteund en bekend gemaakt worden, omdat ze zorgen dat een gemeenschap de kans krijgt zich om te vormen naar een sociale samenleving. (Delruelle & Torfs, 2005) Zo worden in Nederland twee keer per jaar buddydagen georganiseerd, in het kader van het actieplan 'Make it in the Netherlands'. Op deze dagen krijgen de studenten begeleiding en kunnen ze aan de hand van elkaars getuigenissen ideeën opdoen. Die kunnen ze dan weer benutten om de (internationale) studenten beter te helpen. (Vrieling, 2016) Het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht gaat nog

verder. Zij voegen een aantal aandachtspunten toe aan de criteria voor subsidiëring aan studentenverenigingen. Hierdoor wilt het College van Bestuur bereiken dat verenigingen meer aandacht hebben voor internationale studenten. Na overleg met Hogeschool Utrecht kunnen er bovendien financiële gevolgen gekoppeld worden aan deze aandachtspunten. (DV, 2016)

3.6 Valkuilen

Wanneer het op integratie en diversiteit aankomt, vallen veel mensen terug op het lied van Willy Sommers: "Als een leeuw in een kooi". De verantwoordelijkheid voor contact ligt daarin bij de ander, terwijl de ik-persoon ook mogelijkheden heeft om tot interactie over te gaan. We hoeven niet passief af te wachten, maar kunnen zelf iets ondernemen. (Arnaut et al., 2009)

Veel internationale studenten hebben liever contact met andere internationale studenten, omdat er een drempel is om met Vlamingen om te gaan. Dit bevordert de integratie niet, contact tussen nationale en internationale studenten is noodzakelijk om van een succes op dit vlak te kunnen spreken. Oorzaken voor die drempel zijn te vinden in onder andere de huisvestingsproblemen die internationale studenten ervaren. Ze leven vaak afgescheiden van de lokale bevolking, terwijl er juist veel buitenlandse studenten wonen in hun buurt. Ook de taal en het gebrek aan goede, bruikbare informatie over waar ze terecht kunnen zorgen voor segregatie. (Timmerman et al., 2011) De Jong geeft aan dat buitenlandse studenten juist nood hebben aan contact en graag als individu bekeken worden. Respect en empathie voor iedereen zijn waarden die inspelen op deze behoeften. (2014)

Wanneer we in contact treden, moeten we ons bewust zijn van de valkuilen. Wanneer mensen een negatief zelfbeeld hebben, gaan ze sneller met een negatiever oordeel naar de ander kijken. (van Ginneken, 2008) Deze oordelen die mensen hebben van elkaar zijn niet altijd juist. Ze bepalen bovendien niet hoe mensen echt zijn. We moeten onze vooroordelen proberen los te laten en met een zo neutraal en open mogelijke houding het contact aangaan. We moeten ons bewust zijn van het feit dat elk individu anders is. (Miladinovic, 2015)

3.7 Identiteitsconstructie

Elk individu is anders. Dat betekent dat migranten ons een spiegel voorhouden. Daarbij confronteren ze ons met de problemen waar we met onze samenleving tegenaan lopen. Er is steeds meer vervreemding van elkaar, de sociale binding is miniem en de gemeenschap valt uiteen. (Gruwez & van Egmond, 2008) De samenleving is zo divers dat elk individu in deze samenleving een minderheid geworden is en er steeds meer en nieuwe ongelijkheden

ontstaan. (Maly et al., 2014) De diversiteit schuilt niet alleen in de verschillen op cultureel vlak, maar ook in de verschillen met betrekking tot opvoeding, educatieve en internationale ervaringen, geloofsovertuiging... (van Ginneken, 2008)

In de multiculturele samenleving van vandaag moet elk individu zijn identiteitsconstructie herevalueren. Wat vormt ons en wat maakt ons wie we zijn? (Arnaut et al., 2009) Maar die overwegingen zijn niet voldoende. We moeten ons ook bedenken welke richting we uit willen en hoe we willen ontwikkelen. We moeten weer één samenleving vormen en een balans vinden tussen 'ik' en 'wij'. Vragen die we vroeger enkel aan allochtonen vroegen, moeten we nu ook aan onszelf vragen: Wat hebben we gemeenschappelijk? Wat bindt ons? We moeten allemaal integreren in één samenleving. (Gruwez & van Egmond, 2008)

Andere bronnen spreken dit tegen: we hebben wel nieuwe bindingskaders nodig, maar het concept 'integratie' is niet meer geschikt. "Hoe goed je ook 'geïntegreerd' bent, je blijft iemand waarop de term 'integratie' van toepassing is, je gaat niet onzichtbaar en geruisloos op in het geheel ... en dus blijf je ondanks alle inspanningen toch gewoon herkenbaar als iemand van 'buiten de samenleving'." (Arnaut et al., 2009, p. 201) Het ideaal zou zijn om met iedereen een soort derde cultuur te ontwikkelen, een nieuwe cultuur die meer is dan een mengeling van verschillende culturen. (Miladinovic, 2015)

Besluit

"Failure is not an option." Zoals De Witte het zegt, we kunnen diversiteit en integratie niet langer negeren. We moeten het aanpakken en er gebruik van maken om onszelf en onze samenleving te verbeteren. (2012)

De werkpunten die vanuit de bovenstaande literatuur worden aangereikt, net zoals de mogelijkheden en krachten, zijn belangrijk bij deze aanpak. We moeten deze accepteren en er adequaat mee aan de slag gaan. We moeten de koe bij de horens vatten.

4. Praktijkgedeelte

Inleiding

Met de kennis vanuit de theorie in mijn achterhoofd start ik mijn praktijkonderzoek. De verschillende stappen die ik hiervoor zal nemen zal ik in dit gedeelte beschrijven. Ook de resultaten en de conclusies die ik trek vindt u hier terug.

4.1 Onderzoeksmethode

4.1.1 Onderzoeksopzet

Om een antwoord te kunnen formuleren op mijn onderzoeksvragen zal ik een éénmalige survey doen. Mijn onderzoeksvragen zijn open vragen, waarvoor kwalitatief, verkennend onderzoek de meest geschikte manier van onderzoek is. Om een geground antwoord te kunnen vormen is het echter van belang dat ik een duidelijk beeld heb over hoe internationale studenten denken over het onderwerp én wat de huidige situatie is. Kwantitatief onderzoek is daarvoor de beste optie, waarbij ik enerzijds verkennend, anderzijds beschrijvend zal moeten werken. Ik kies bijgevolg voor datatriangulatie: een combinatie van twee mogelijkheden waarbij ik een kwantitatief onderzoek zal voeren om een duidelijk en representatief beeld te krijgen, waarna ik dieper zal gaan met mijn kwalitatief onderzoek. De dataverzamelmethode die ik zal gebruiken voor het kwantitatieve gedeelte is een vragenlijst in de vorm van een online enquête en voor het kwalitatieve gedeelte zal ik een mondelinge, individuele bevraging doen door de afname van diepte-interviews.

Voor beide delen richt ik me op dezelfde onderzoekseenheden: de internationale studenten aan de UHasselt. Voor het kwantitatief gedeelte zal ik de hele populatie aanspreken om deel te nemen en voor het kwalitatief gedeelte maak ik gebruik van een getrapte steekproef. Het steekproefkader zal ik opvragen via een applicatie die gebruikt wordt op mijn stage: intranet. Daar kan het personeel steeds zo recent mogelijke lijsten van studenten downloaden, alsook specifieke lijsten van internationale studenten. Die lijsten zal ik gebruiken voor de promotie van mijn enquête. Iedereen die eraan deelneemt zal de mogelijkheid krijgen om aan te geven dat hij of zij wil deelnemen aan de interviews. Uit de groep die positief reageert, zal ik een representatieve steekproef proberen samen te stellen. Bij de weging zal ik rekening houden met het soort programma dat ze volgen (uitwisselingsprogramma, bachelor, master...) en het geslacht. Door op deze manier te werken wil ik enerzijds een zo groot mogelijke groep bereiken en anderzijds tijdverlies door uitval en non-respons vermijden. Een derde reden voor bovenstaande methode is dat mijn steekproeftrekking sneller en gericht kan verlopen, wat mijn werk zal vergemakkelijken.

4.1.2 Uitvoerbaarheid en responsmaximalisatie

De positieve effecten van mijn werkwijze zijn nodig om het onderzoek uitvoerbaar te houden. Door beperkte tijd en mogelijkheden is de uitvoerbaarheid van het onderzoek in het geheel niet vanzelfsprekend. Ik zal dan ook geen diepte-interviews kunnen doen tot er saturatie is, maar zal me beperken tot een beperkt aantal respondenten die de populatie zullen representeren.

De bereidheid van de studenten om deel te nemen aan zowel het kwantitatieve als het kwalitatieve onderzoek zal ik trachten te maximaliseren met behulp van diverse technieken. Als eerste zal ik de hele populatie aanspreken en met intervallen drie herinneringen sturen, wat door de 'Total Design Method' van Dillman (1978) wordt aangegeven als optimale hoeveelheid. Tijdens deze contacten zal ik steeds waardering uitspreken voor iedereen die reeds deelgenomen heeft en een motivering geven om alsnog deel te nemen voor de andere studenten. Tevens zal ik gebruik maken van zowel persoonlijke als professionele contacten om deelname aan het onderzoek te promoten. Ten derde zal ik een deadline vastleggen en tot slot voorzie ik een beloning die past bij de doelgroep. Die beloning zal bestaan uit de verloting van twee maal twee filmtickets onder de deelnemers. (Neckebroeck, Vanderstraeten & Verhaege, 2015)

4.1.3 Risico's met betrekking tot de validiteit

Afhankelijk van hoe groot de respons is op beide delen en hoe groot de verschillen zijn in de antwoorden zullen de onderzoeksuitspraken gelden voor de hele populatie of slechts voor het onderzochte gedeelte. Er zijn bovendien een aantal zaken waar ik rekening mee moet houden in de beoordeling. Als eerste is het belangrijk om me te realiseren dat, zoals het literatuuronderzoek me leert, elke persoon anders is, net zoals de context waarin ze zitten verschilt. Een tweede moeilijkheid is het risico op sociaal wenselijke antwoorden. Dit zal de validiteit van de antwoorden in het gedrang brengen, omdat mensen mogelijk niet gaan antwoorden met hun eigen mening of gedachten, maar met wat ze denken wat sociaal kan of moet. Als onderzoeker moet ik rekening houden met deze zaken en kan ik er ten dele op anticiperen door de vraagstelling anders te doen, bijvoorbeeld neutraler en in de diepte-interviews doorvragen.

4.1.4 Operationalisering van het begrip 'Integratie'

Mijn onderwerp is een groot en abstract begrip, waardoor het eerst geoperationaliseerd moet worden. In het literatuuronderzoek staat beschreven dat er geen duidelijke visie over de inhoud van het begrip is en omdat iedereen er een andere invulling aan geeft, lijkt het mij belangrijk om het stukje operationalisering met de respondenten zelf te doen. Ik zal hen

vragen wat hun definitie is en welke kenmerken er verbonden zijn aan het begrip. Op die manier zetten we het abstracte om naar iets concreters.

Vervolgens bevroeg ik ook welke indicatoren er zijn voor integratie. Wanneer ik weet op welke lijn de respondent zit met betrekking tot het onderwerp, kan ik er beter op inspelen en gericht werken.

4.2 Dataverzameling

4.2.1 De feitelijk gerealiseerde bevraging

Ik heb mijn data verzameld gedurende twee weken. Tijdens deze periode was de websurvey continu beschikbaar. Bij afsluiting waren er 184 deelnemers die de vragenlijst hebben ingevuld. Daarbij heb ik in de laatste anderhalve week zes interviews afgenomen, waarvan er vijf volgens de in hoofdstuk 4.1.1 beschreven methode verliepen. De zesde respondent vergat onze afspraak. Omdat we niet meer over de mogelijkheid beschikten om een andere afspraak te maken heeft die persoon de vaste vragen schriftelijk beantwoord, via mail heb ik dan waar nodig verdere uitleg gevraagd.

In de online bevraging heb ik een aantal vragen gesteld die me een overzicht gaven over de deelnemers. Dit stelde me in staat om over de hele tijdsspanne een representatieve steekproef te trekken voor de interviews. Dankzij de grote respons kon ik rekening houden met zowel het soort programma dat de respondenten volgden als hun geslacht en zelfs hun geboorteland. Concreet heb ik drie master-, een PhD-, een bachelor- en een uitwisselingsstudent bevroegd. Onder hen waren drie mannen en drie vrouwen. Ze zijn afkomstig van vier verschillende continenten, meer bepaald Europa, Amerika, Afrika en Azië.

De verzamelde data zal ik omwille van de anonimiteit niet als dusdanig opnemen in mijn bachelorproef. In de bijlagen zal u wel een blanco exemplaar van de enquête vinden, alsook het interviewschema dat ik gebruikte, dit in zowel het Engels als in het Nederlands. Ik stelde het interviewschema in twee talen op omdat een aantal van mijn respondenten de voorkeur gaven aan het Nederlands.

4.2.2 Het kwantitatieve onderzoek: de online enquête

Het gebruikte instrument kwam tot stand door de samenvoeging en structurering van diverse vragen. Als eerste stelde ik vragen die me in de mogelijkheid stelden om zicht te krijgen op de groep respondenten, dit om hierboven vermelde redenen. Vervolgens probeerde ik te focussen op de operationalisering van het begrip integratie. Tot slot werkte ik met een tip uit mijn literatuuronderzoek: het is verstandig om onderzoek te doen aan de

hand van verschillende soorten metingen, niet alleen wat mensen denken of zeggen, maar ook wat mensen doen en in hoeverre ze participeren (cijfers). (De Witte, 2012) Hiervoor gebruikte ik onderwerpen uit het literatuuronderzoek, maar ook specifieke vragen, gericht op mijn onderzoeksvragen.

De vragen die ik in de enquête stel komen niet allemaal van mij. Zo nam ik er enkele over uit een bevraging die werd opgesteld door een vorige stagiaire, M. Bervoets, in het kader van haar bachelorproef. (2015) Dit gebeurde op vraag van mijn bachelorbegeleider vanuit het werkveld. Ten tweede vroegen een aantal personeelsleden van de universiteit me om een paar vragen toe te voegen, dit om de hoeveelheid bevragingen naar studenten toe te verminderen. De onderwerpen van hun vragen komen echter voor het merendeel niet overeen met het doel van mijn bachelorproef. Deze zal ik dan ook niet verder bespreken in mijn bachelorproef.

De enquête was uiteraard voor alle bevroegden hetzelfde. Dat betekent dat, wanneer ik ze verwerk in de vorm van een codeboek en datamatrix, ik in vergelijking vrij snel een duidelijk overzicht kan krijgen over de data. Nadelen bij dit meetinstrument zijn dat ik niet voor iedereen kan nagaan of hetgeen ze bedoelen ook daadwerkelijk overeenkomt met hun antwoorden en vanwaar hun antwoord komt. Dat zorgt ervoor dat de gegevens extra voorzichtig geanalyseerd en geïnterpreteerd moeten worden. Een tweede bedenking die ik bij deze onderzoeksmethode maakte is dat de respondenten niet open en vrij kunnen antwoorden, maar slechts uit voorgeschreven antwoorden kunnen kiezen. Dit beperkt de mogelijkheden.

4.2.3 Het kwalitatieve onderzoek: de diepte-interviews

Bij de diepte-interviews maakte ik gebruik van een semigestructureerde vragenlijst. U zult dan ook merken dat er slechts een beperkt aantal vragen in het interviewschema staan. Dit deed ik zodat ik zonder problemen kon inspelen op de antwoorden van mijn respondenten door bijvoorbeeld door te vragen of af te wijken. Dit zorgt er wel ook voor dat elk interview andere informatie bevat en er relatief minder structuur zit in de inhoud. Om terug meer overzicht te krijgen zal ik de transcripties gebruiken om mijn resultaten te bespreken.

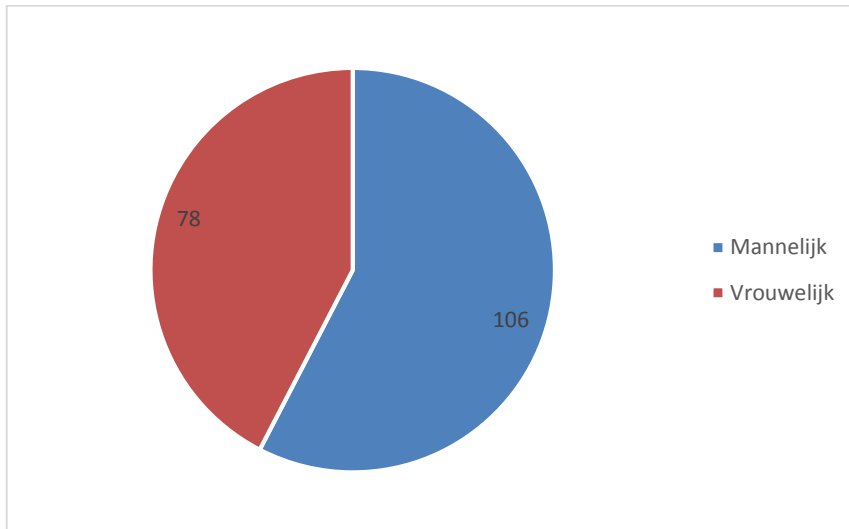
De vragenlijst die vooraf opgesteld had, kwam als volgt tot stand: enerzijds stelde ik vragen om de operationalisering van het onderwerp te bewerkstelligen en anderzijds stelde ik vragen vanuit onderwerpen uit het literatuuronderzoek, opnieuw gericht op mijn onderzoeksvragen. Enkele vragen komen overeen met vragen uit de online survey, zodat de respondenten wel de mogelijkheid zouden hebben om er uitgebreider en vrij op te antwoorden.

4.3 Resultaten

4.3.1 Het kwantitatieve onderzoek: de online enquête

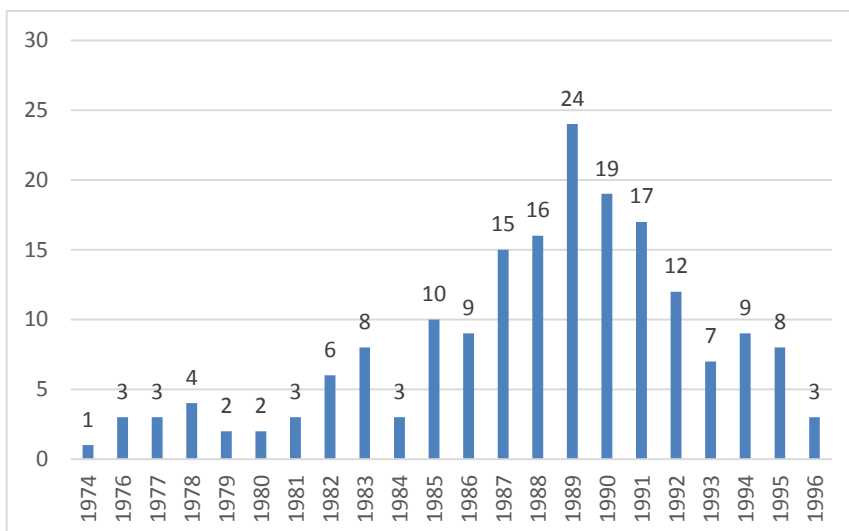
Om een goed zicht te krijgen op de groep respondenten, bespreek ik eerst de resultaten van de algemene vragen.

Grafiek 1 - Het geslacht van de respondenten

Grafiek 1 geeft weer dat er 106 mannen hebben deelgenomen aan de enquête en 78 vrouwen.

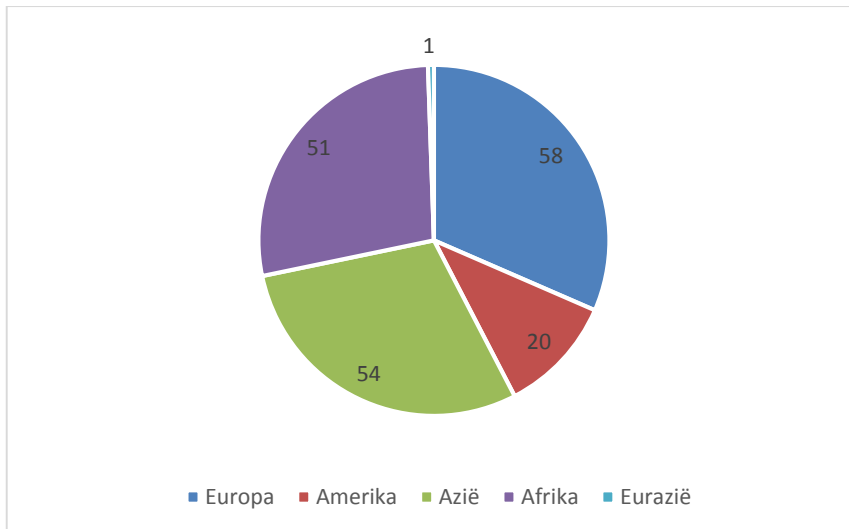
Grafiek 2 - Het geboortjaar van de respondenten

Er werd slechts één iemand van de bevroagden geboren in 1974. De geboorteaantallen pieken in 1989, met 24 bevroagden die in dat jaar geboren zijn. In de daaropvolgende jaren dalen de aantallen terug. Deze gegevens zijn terug te vinden in grafiek 2.

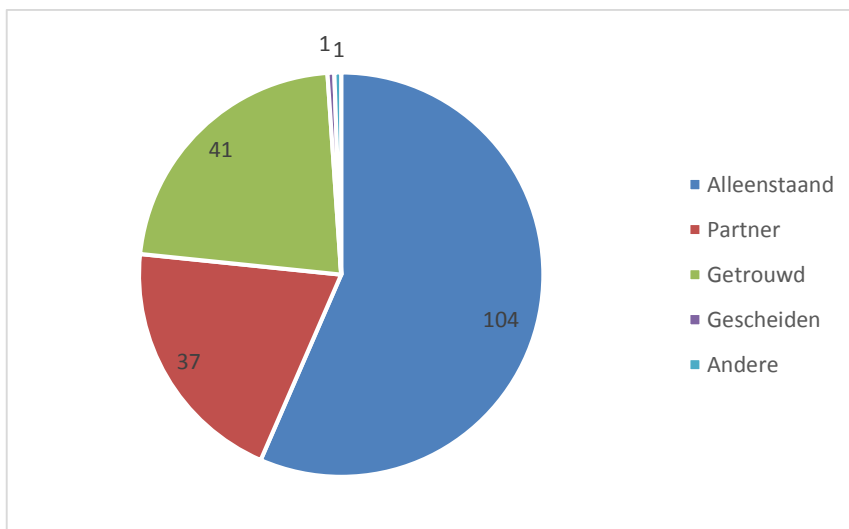

Grafiek 3 - De continenten waar de respondenten geboren zijn

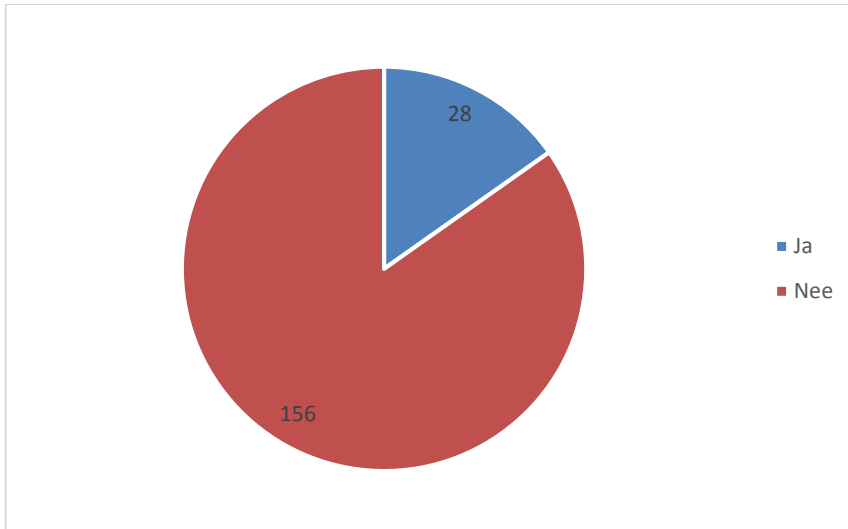
Aan grafiek 3 zien we dat er op enkele personen na evenveel bevroagden komen uit Europa, Azië en Afrika. Uit Amerika komen slechts 20 personen. Het 'supercontinent' dat Europa en Azië omvat telt één respondent. Deze respondent was geboren in de toenmalige USSR. Dit gebied valt onder twee werelddelen, Europa en Azië.

Grafiek 4 - De burgerlijke staat van de respondenten

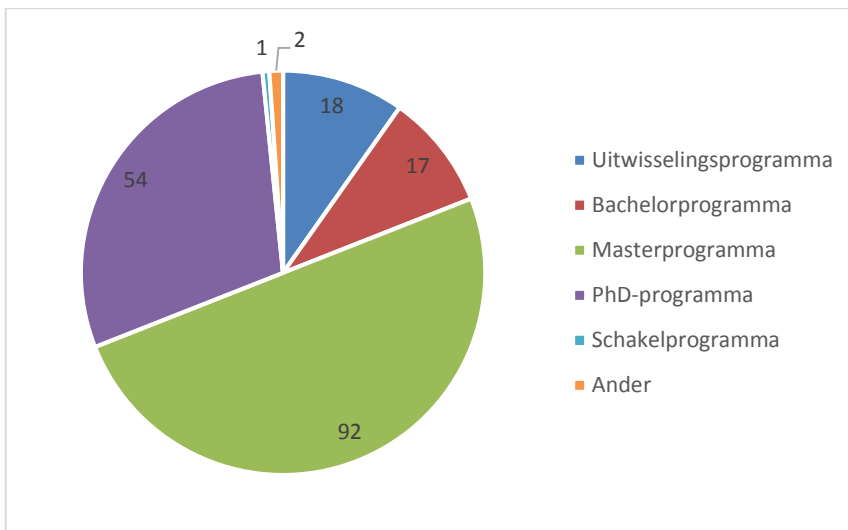
104 van de bevroagde internationale studenten zijn alleenstaand. 41 zijn getrouwd en 1 persoon geeft aan iets anders aan. Dat zijn de gegevens die uit grafiek 4 af te lezen zijn. Die ene persoon die anders aanduidde, gaf te kennen dat het ingewikkeld is.

Grafiek 5 - Het aantal respondenten dat kinderen heeft

Grafiek 5 toont ons dat 156 van de respondenten geen kinderen hebben en 28 wel.

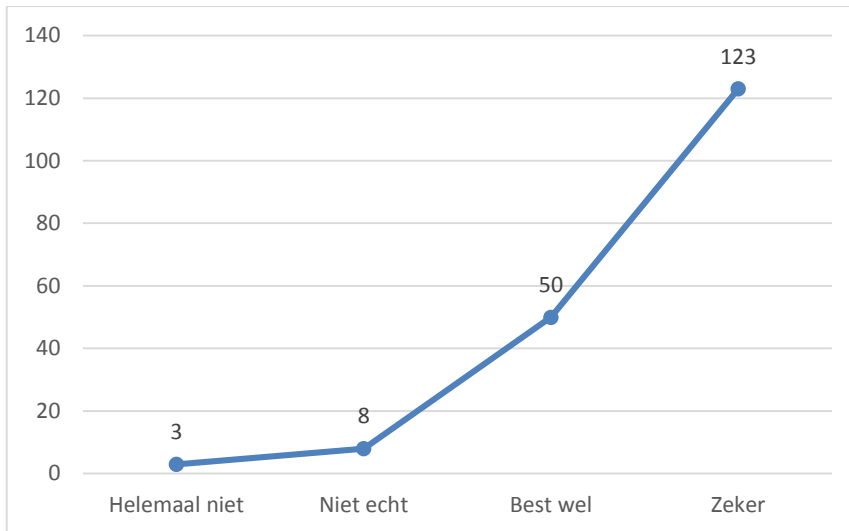
Grafiek 6 - Het type programma waaronder respondenten zijn ingeschreven aan de UHasselt

De helft van de respondenten, 92 internationale studenten, zijn via een masterprogramma ingeschreven aan de UHasselt. Iets meer dan 1/4 (54 studenten) zijn PhD studenten. Er zijn 2 studenten die ander hebben aangeduid. Dit zijn de gegevens uit grafiek 6. Uit een bijkomende vraag leerde ik dat één van hen is ingeschreven via een creditcontract en de ander via het ITP (International Training Programme) Road safety for academics.

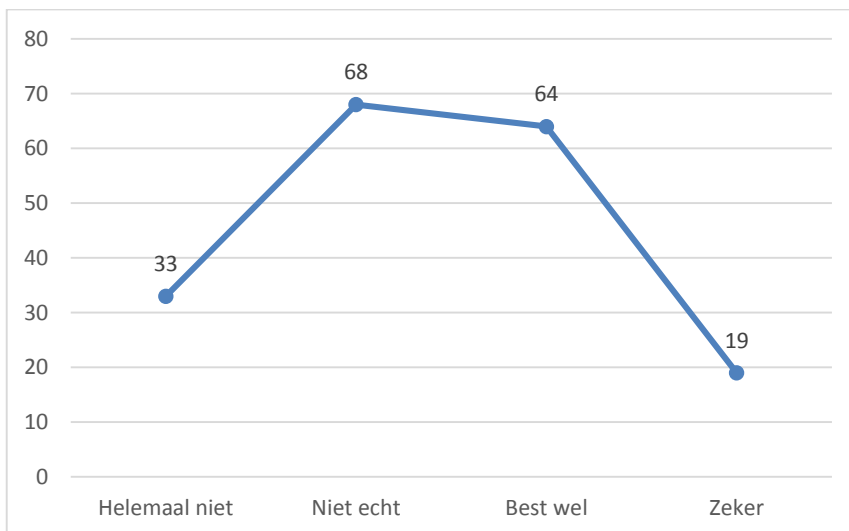
Tot zover de algemene vragen. Om een zicht te krijgen op de huidige situatie ga ik verder met de quoteringsvragen. Studenten kenden waarden toe aan hoe belangrijk ze hun integratie vinden en in welke mate ze zich geïntegreerd voelen.

Grafiek 7 - Belangrijkheid van integratie

Met uitzondering van 11 respondenten geven alle bevroegden aan dat ze integratie belangrijk vinden. Zoals grafiek 7 aangeeft groeit de mate van belangrijkheid in stijgende lijn.

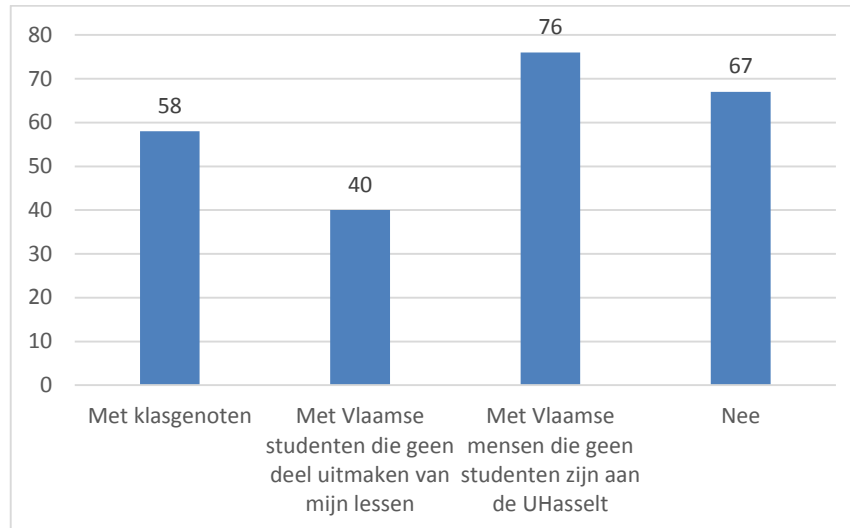
Grafiek 8 - Zich geïntegreerd voelen

Wanneer we kijken naar hoe geïntegreerd de internationale studenten zich daadwerkelijk voelen is er minder eensgezindheid. De zwaartekracht van de as in grafiek 8 ligt bij de opties 'niet echt' en 'best wel'. Van een duidelijke overhelling naar wel of niet is dus geen sprake. Wat opvalt is dat er slechts een beperkt aantal studenten zijn die zich goed geïntegreerd voelen, dat terwijl de meesten aangaven dit erg belangrijk te vinden. Uit de cijfers blijkt ook dat 33 van de 184 bevroegden zich helemaal niet geïntegreerd voelen.

Het verschil tussen grafiek 7 en grafiek 8 is groot. De verdere resultaten van mijn kwantitatief onderzoek geven redenen aan die aan de oorsprong van dat verschil kunnen liggen.

Grafiek 9 - Vlaamse contacten buiten de lessen

Uit het literatuuronderzoek weten we dat contact met de lokale bevolking belangrijk is voor de integratie. Uit grafiek 9 leren we echter dat meer dan 1/3 van de studenten (67 personen) géén contact heeft met Vlamingen. Daarbij komt dat slechts 58 studenten aangeeft contact te hebben met hun klasgenoten buiten de lessen. Wel geven 76 studenten aan contact te hebben met Vlamingen die geen student zijn aan de universiteit.

Tabel 1 - Kennissen

Kennissen aan UHasselt	Kennissen vorige universiteit		Eindtotaal
	Ja	Nee	
Ja	34	32	66
Nee	31	87	118
Eindtotaal	65	119	184

In tabel 1 zien we dat ongeveer 2/3 van de bevroegden (118 studenten) geen kennis(sen) had aan de UHasselt voor hun aanmelding bij deze onderwijsinstelling. Vervolgens zien we ook dat 119 studenten geen kennis(sen) van hun vorige universiteit hebben die momenteel verbonden zijn aan de UHasselt. Aansluitend geven 34 studenten op beide vragen een positief antwoord, terwijl er 87 op beide een negatief antwoord geven.

Deze feiten over het sociale netwerk van de bevroegde internationale studenten worden aangevuld door de gegevens van tabel 2, tabel 3 en tabel 4. De initiatieven waar het in voornoemde tabellen over gaat zijn de volgende: the International Council, the International

Platform, the buddy-program, ESN, AIESEC en faculteit gebonden studentenverenigingen (zoals JOSS, Commeatus, Biomedica, Hermes...).

Tabel 2 - Kennis van de initiatieven

Kennis van initiatieven	Aantal
Één of meer van de opgesomde initiatieven	166
Geen van de opgesomde initiatieven	18
Eindtotaal	184

Tabel 3 - Participatie in de initiatieven

Participatie in initiatieven	Aantal
Één of meer van de opgesomde initiatieven	98
Geen van de opgesomde initiatieven	86
Eindtotaal	184

Uit tabellen 2 en 3 kunnen we concluderen dat de internationale studenten wel weten dat er initiatieven bestaan, maar dat ze er niet altijd aan deelnemen. Slechts 98 van de bevroagden participeren in één of meer van de opgesomde initiatieven, terwijl 166 respondenten wel aangeven ze te kennen.

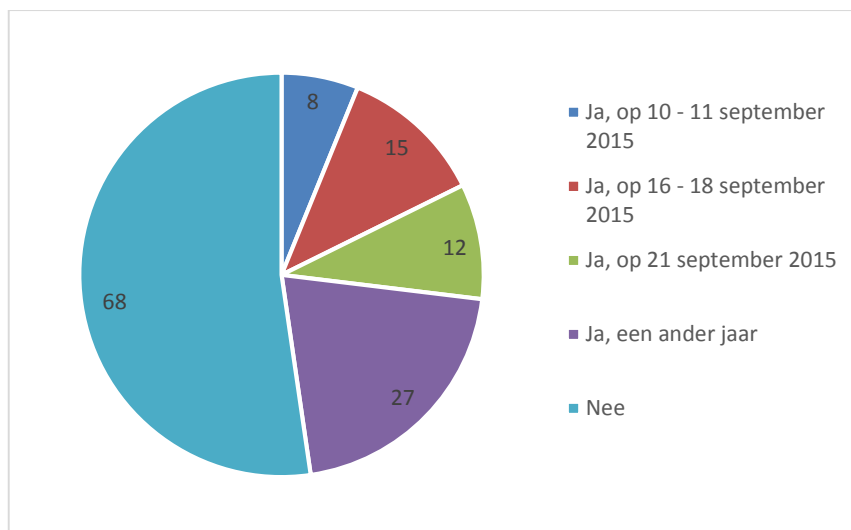
Tabel 4 - Gewenste participatie in de initiatieven

Gewenste participatie in initiatieven	Aantal
Één of meer van de opgesomde initiatieven	125
Geen van de opgesomde initiatieven	59
Eindtotaal	184

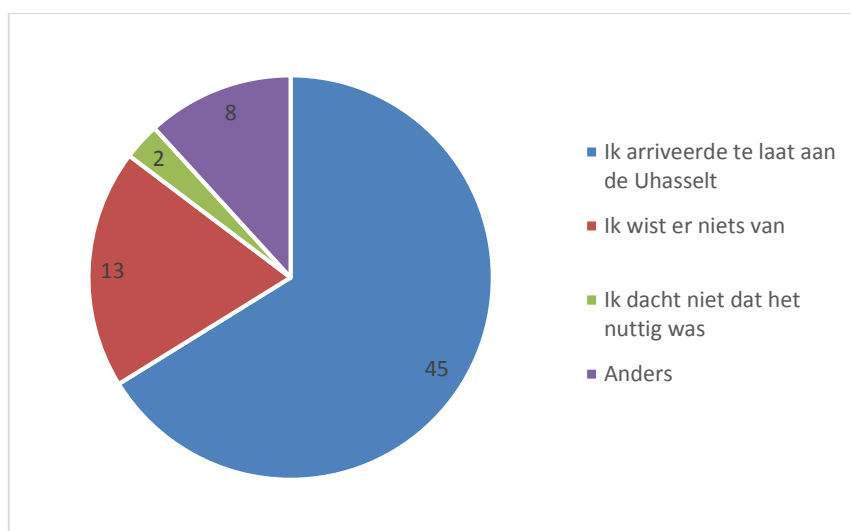
Er willen meer studenten deelnemen aan de initiatieven dan zij die het nu doen. 125 studenten willen aan één of meer initiatieven deelnemen die vermeld worden. Dat kunnen we aflezen van tabel 4.

Een initiatief dat niet in de lijst voorkwam is het oriëntatieprogramma. Belangrijk bij de analyse van deze resultaten is het feit dat PhD-studenten geen uitnodiging krijgen om deel te nemen aan dit programma. Zij tellen dus niet mee in deze telling. Er blijven 130 respondenten over.

Grafiek 10 - Aanwezigheid op het oriëntatieprogramma

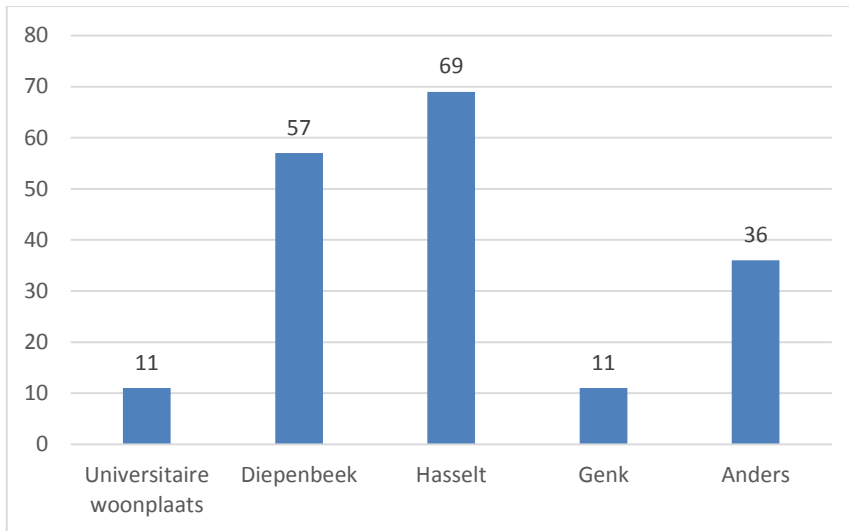
Grafiek 11 - Redenen voor afwezigheid op het oriëntatieprogramma

Meer dan de helft van de bevroegde studenten was echter niet aanwezig op het oriëntatieprogramma. Die informatie haal ik uit grafiek 10. De redenen voor de afwezigheid van studenten worden gegroepeerd weergegeven in grafiek 11. Van de 68 studenten die niet deelnamen arriveerden er 45 te laat aan de UHasselt en niet minder dan 13 personen zeggen niets van het oriëntatieprogramma geweten te hebben. Andere redenen die opgegeven werden waren onder andere het hebben van de Nederlandse nationaliteit, het bekend zijn met de Belgische cultuur en andere verplichtingen.

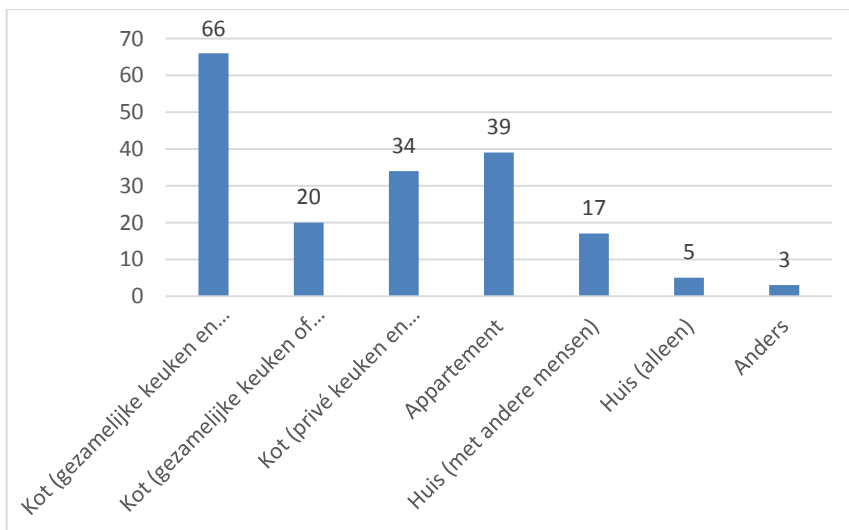
De woongelegenheden van internationale studenten is een andere bepalende factor voor hun integratie binnen onze maatschappij. Het is belangrijk dat we geen segregatie creëren door aparte of afgelegen huisvesting te voorzien. Dit werkt immers drempelverhogend.

Grafiek 12 - Plaats woonst op dit moment

De universitaire woonplaats die in grafiek 12 vermeld staat is een kotgebouw waar UHasselt enkele kamers huurt. Het is enkel bedoeld voor korte verblijven. Gegevens die we uit de grafiek kunnen aflezen zijn dat de meeste studenten in Hasselt of Diepenbeek wonen. De stad Hasselt en de gemeente Diepenbeek zijn de twee plaatsen waar de universiteit een vestiging heeft. 36 van de respondenten geven aan elders te wonen. Bij een bijkomende vraag gaven 25 van de 36 aan in België te wonen en 11 in het buitenland.

Grafiek 13 - Type accommodatie

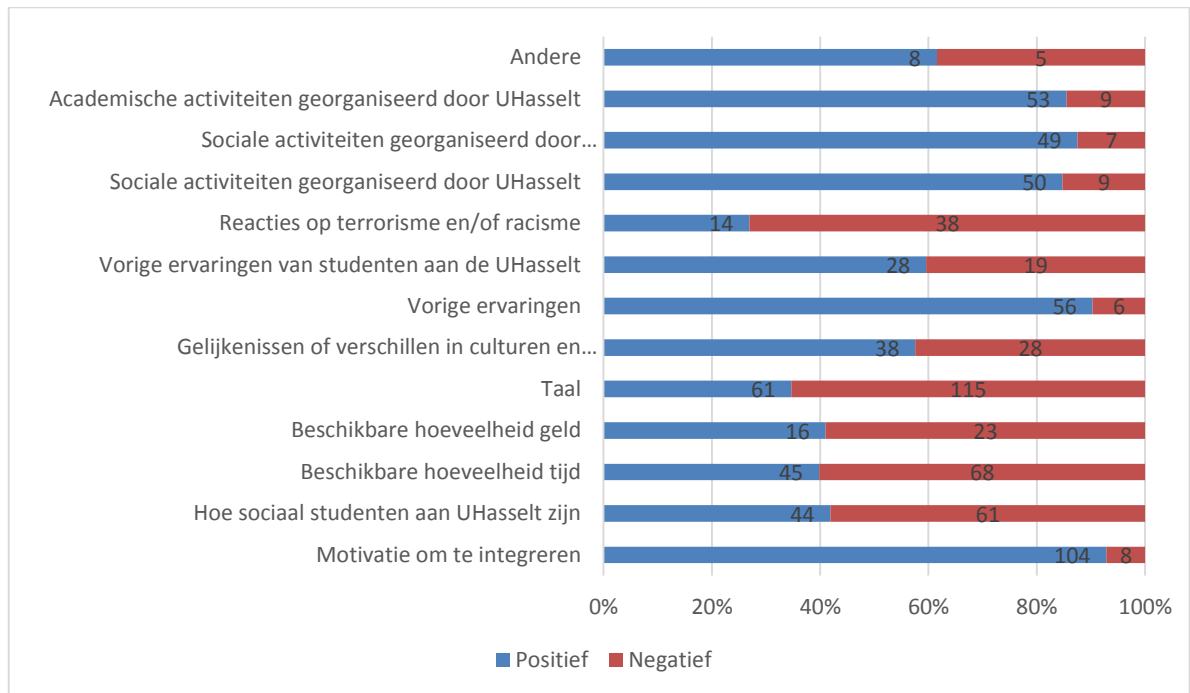

Op de bovenstaande grafiek, grafiek 13, zien we dat een duidelijke meerderheid op een kot woont waarbij ze de keuken en de badkamer moeten delen met anderen. 34 studenten wonen in een kot met een privé keuken en badkamer en 5 alleen in een huis. 3 van deze 5 zijn PhD-studenten, de andere 2 zijn masterstudenten. Van de 3 studenten die aangaven

dat ze aan ander type accommodatie hebben wonen er 2 in een studio en 1 bij zijn/haar ouders thuis.

Tot slot geven ook de studenten zelf aan welke factoren volgens hen een positieve en negatieve invloed hebben op hun integratie. De resultaten zijn te vinden in grafiek 14.

Grafiek 14 - Beïnvloedende factoren

Zoals we van bovenstaande grafiek kunnen aflezen is de motivatie van studenten de factor waarvan de beïnvloeding het vaakst als positief wordt ervaren. 104 studenten geven dat aan. Ook de sociale en academische activiteiten die georganiseerd worden door de universiteit en de sociale activiteiten van de studentenverenigingen hebben een bevorderend effect volgens de meeste studenten. Het aantal studenten dat dit aangeeft ligt wel beduidend lager in vergelijking met het aantal dat aangeeft dat hun motivatie een positief effect heeft. Met vorige ervaringen wordt onder andere de opvoeding en de interculturele activiteiten waaraan studenten in het verleden deelnamen bedoeld. 56 studenten gaven aan dat hun vorige ervaringen positieve gevolgen hebben voor hun integratie. Opvallend is dat slechts 28 studenten dat denkt wanneer het gaat om de vorige ervaringen van andere studenten aan de UHasselt, in het bijzonder de Vlaamse studenten. Er zijn 19 mensen die denken dat deze een negatief effect hebben. Dat terwijl eigen ervaringen maar door 6 als negatief worden bestempeld. Reacties op terrorisme en/of racisme, taal en de beschikbare hoeveelheden tijd en geld zijn factoren die volgens het merendeel van de respondenten een negatief effect creëren. Opvallend is ook dat, hoewel de sociale activiteiten door zowel UHasselt als de studentenverenigingen een positief effect

zouden hebben, de mate waarin studenten aan de UHasselt sociaal worden bevonden een negatieve invloed zou hebben op de integratie van internationale studenten.

In de groep 'andere' worden respect, buitenschoolse activiteiten en de bereidwilligheid om zich aan te passen als positieve factoren vermeld. Aspecten die een negatieve invloed hebben zijn onder andere het papierwerk dat niet in het Engels verkrijgbaar/inleverbaar is en kotstudenten die naar huis gaan in het weekend, terwijl internationale studenten dan tijd hebben. Ook wordt er aangegeven dat Vlaamse studenten vaak al een vriendengroep hebben.

Tot zover de resultaten van mijn kwantitatief onderzoek. In het volgende onderdeel kan u de resultaten lezen van mijn kwalitatief onderzoek.

4.3.2 Het kwalitatieve onderzoek: de diepte-interviews

Ik heb voor de opdeling en de codering de hoofdvragen uit mijn interviewschema aangehouden. Verdere informatie werd bij deze onderdelen en in een extra onderdeelje ingepast. Ter herinnering wil ik nogmaals mijn gebruikte steekproef vermelden. Deze bestond uit drie master-, een PhD-, een bachelor- en een uitwisselingsstudent. Onder hen waren drie mannen en drie vrouwen, afkomstig van vier verschillende continenten, meer bepaald Europa, Amerika, Afrika en Azië.

Alle respondenten geven bij hun betekenis van integratie aan dat er een stuk gevoel aan gekoppeld is. De ene benoemt het als het gevoel dat men ergens bij hoort, anderen benoemen het dan weer als het zich goed voelen of als het zich thuis voelen. De meesten geven ook nog andere factoren aan bij het verwoorden van het begrip. Zo geven een aantal bevroegden aan dat het goed en vrij kunnen deelnemen aan het dagelijks leven (werk, sociale aangelegenheden, economische aangelegenheden,..) ook belangrijk is. Één geïnterviewde zegt dat met betrekking tot de universitaire setting het begrip niet gepast is in zijn ogen. Dit zei hij met de volgende woorden: "It's really important, I guess, in Europe where you have a lot of immigrants from other places. And they come to Europe and they need to... It's a big word for politicians. ... When I think of integration, that's the first thing I think about. ... I guess if you want to transpose those ideas to a university situation, then I think it's probably not the most appropriate term. Saying integration is quite heavy and it will mean like, if you want international students to integrate in the Flemish university then you have to speak Dutch and you have to..." Op de vraag hoe hij het dan wel ziet is het antwoord dat het vooral gaat om een visie en de gewaarwording van het gevoel ergens toe te behoren.

Met betrekking tot de voorwaarden en kenmerken van integratie hebben de bevroegden verschillende meningen. Een aantal respondenten geven aan dat openheid erg belangrijk is en ook taal wordt door verschillende studenten benoemd. Specifieker zijn er mensen die zeggen dat er meer communicatie moet zijn in het Engels, terwijl iemand anders dan weer van mening is dat de internationale studenten Nederlands moeten leren. Verder komt ook contact met mensen terug, niet verder gespecificeerd bij de ene en bij de andere concreet benoemd als de lokale bevolking. Over hoe contact tot stand moet komen bestaan er verschillende visies: communicatiemogelijkheden, activiteiten, participatie binnen organisaties, betrokken raken... Tot slot worden ook acceptatie, respect en het begrijpen en delen van cultuur naar voor gebracht.

Wanneer ik vroeg naar aspecten die een positieve invloed hadden op hun integratie kreeg ik eveneens diverse antwoorden. Wat opviel was dat bijna alle respondenten de activiteiten en de participatie in organisaties erg belangrijk vinden. Enkele voorbeelden van reacties: "I feel like these groups been a really big part of me, like CCG, JOSS, even the Fitlink!" en "These events play a big part in my life." Zoals in het eerste voorbeeld de Fitlink (een sport- en ontmoetingscentrum op de campus in Diepenbeek) wordt aangegeven, worden buitenschoolse activiteiten ook als positief ervaren. Verder zijn het krijgen van hulp en het hebben van vrienden en kennissen twee aspecten die bij meerdere personen terugkomen. Andere aspecten die benoemd worden zijn taal, meer bepaald de hoeveelheid Engels die er gesproken wordt als de eigen kennis van het Nederlands, cultuurkennis, gelijkenissen met de eigen cultuur, het buddy-systeem en het geloof.

Bepaalde elementen kwamen terug in het gedeelte over negatief beïnvloedende factoren. Zo gaf een respondent aan dat het buddysysteem niet altijd werkt, sommige buddies spreken niet af met hun internationale student. Ook taal wordt als een barrière gezien. Dit geven op één uitzondering na alle studenten aan, waarbij er een aantal zeggen dat er te veel in het Nederlands gecommuniceerd wordt en te weinig in het Engels. Dit heeft volgens hen betrekking op communicatie binnen de universiteit én studentenorganisaties. Vervolgens werd aangegeven dat het moeilijk is om vrienden te maken en dat er veel clusters gevormd worden. Geen kennissen hebben en als enige internationale student uit je land studeren binnen de UHasselt draagt daartoe bij volgens twee bevroegden. Andere nadelen die genoemd worden zijn vooroordelen en grote cultuurverschillen. Een van de geïnterviewden deelde deze anekdote: "In our culture, we accept one another. Like in a bus, if I sit next to someone, I would try to start a conversation. ... You know, there is a certain person I was always greeting "Hey! Hey! Hey, how are you?" Then these one moment he says "Ah, why do you always greet me? What do you want from me?"

Studenten geven aan dat ze organisaties gebruiken om hun integratie te bevorderen. Ook leren verschillende bevroagden Nederlands en één van hen zowel Nederlands als Frans. Tevens geeft een internationale student aan dat hij/zij open probeert te zijn, onder andere door veel te praten en vragen te stellen. Iemand anders vertelde dan weer dat ze de Belgische cultuur probeert over te nemen. Ze vertelde me: "I have 'vrijdag frietjesdag' and the other day I went shopping with my friends the day after we went out. I was feeling a bit sick, but after some fries and beer I was ok. My friends were laughing and saying I was really adapting the Belgian culture." Daarentegen is er ook iemand die zegt dat hij zichzelf heeft leren sterk zijn, de situatie en de cultuurverschillen heeft leren aanvaarden en dat hij zijn persoonlijkheid niet wil veranderen.

Op de vraag wat de rol is van Vlaamse studenten in het integratieproces van internationale studenten zijn de meesten het erover eens dat we niet veel van individuen mogen verwachten. Volgens twee internationale studenten is dit wel het geval wanneer ze een engagement aangaan. Voorbeelden die hierbij genoemd worden zijn de keuze om buddy of deel van een organisatie te worden. Opvallend is de volgende tegenstelling: enerzijds is er een groep die denkt of vindt dat de rol van Vlaamse studenten eerder beperkt is en dat internationale studenten eerder met internationale studenten zullen omgaan en anderzijds is er iemand die Vlaamse studenten erg belangrijk vindt, omdat het vrienden zijn, waarmee je dingen kunt doen en waaraan je vragen kunt stellen. Dat terzijde vindt ze Vlamingen belangrijk om cultuur mee uit te wisselen, zowel die van hen als die van haar.

Vlamingen krijgen genoeg informatie en opleiding met betrekking tot diversiteit. Dat is de mening van de helft van de bevroagden. Één iemand denkt van niet en de twee anderen spreken zich niet uit. Ook wordt er een onderscheid gemaakt tussen het bewustzijn en het gedrag. Dit door vier respondenten. Een ander onderscheid dat gemaakt wordt door een van de geïnterviewden is de opvoeding en educatie die van thuis wordt meegegeven en hetgeen er op school wordt aangeboden. Terwijl er op school wel genoeg educatie is, zou er thuis niet altijd op een goede manier opgevoed worden, wat een belangrijke weerslag heeft op de houding van de (Vlaamse) jongere.

Het merendeel van de bevroagden heeft dezelfde mening over de informatie en opleiding met betrekking tot diversiteit van internationale studenten. Één van de mensen die bij de vorige vraag zich niet uitsprak zei bij deze vraag: "I'm not sure that they are explained what to expect. ... I do remember that when I started at Leuven, the orientation for example had an aspect of the culture here."

Om op een gepaste manier om te gaan met diversiteit worden diverse waarden en aspecten opgesomd. Verschillende respondenten geven aan dat het achterlaten van vooroordelen en dus het hebben van een open gedachtegang belangrijk is. Ook elkaar accepteren, respect tonen en betrokken worden zou meespelen in de juiste omgang met betrekking tot diversiteit. Een positief voorbeeld dat hier wordt aangehaald is de wereldavond. Tot slot vermeldt één van de bevroagden geduld als een belangrijke interculturele competentie.

Geen van de geïnterviewden weet met zekerheid of er een beleid is omtrent integratie. Wel geven enkelen van hen redenen op waardoor ze denken dat er iets bestaat, zoals de kampen die werden/worden opgezet voor vluchtelingen of de vereisten die gevraagd worden bij de aanvraag voor de Belgische nationaliteit. Verder verwijzen sommigen naar andere regels en wetgevingen, zoals het beleid omtrent discriminatie of de antiracismewet.

Drie van de zes geven aan dat ze de regelingen die ze opsomden bij de vorige vraag goed vinden. Dit wil zeggen de antidiscriminatiewet, de aanpak omtrent vluchtelingen en de vereisten met betrekking tot de aanvraag voor de Belgische nationaliteit. Anderen geven dan weer aan dat er een strikter beleid moet zijn en dat er meer gesensibiliseerd en gecommuniceerd moet worden.

Op vlak van noden waaraan nog niet voldaan wordt, worden slechts twee dingen vermeld. Als eerste is er het contact tussen Vlamingen en internationale studenten en anderzijds zijn er nog te veel communicatieproblemen door de taalbarrière.

Om aan deze noden tegemoet te komen en om de integratie van internationale studenten in het geheel te verbeteren, worden er een aantal aanbevelingen en suggesties gedaan door de studenten zelf. Verschillende studenten vinden dat evenementen zoals de wereldavond vaker moeten georganiseerd worden en dat de universiteit dan moet proberen om meer Vlaamse studenten te betrekken. Er zouden ook vaker activiteiten georganiseerd mogen worden. Een van de respondenten heeft bovendien de volgende mening: "There could be more variety of activities. There are a lot of parties, but not so much more. There are parties and there are speeches where you go and listen. One is really passive activity, the listening, and the other one, the parties, it also appeals to a certain demographic. In between, there could be something extra organized. ... It would be nice if there was something for more introverted people to do. For example a chess club, because it is a social activity, but when you have a chess club, it is a lot more a quite activity. When you play chess you usually just talk just to that person. You interact with all of the people, but one at a time. Or maybe not so exact, a desk game activity, monopoly, everything like from

that. And I think there would be also Flemish students joining.” Tot slot wordt er aangegeven dat er meer gesensibiliseerd en gecommuniceerd moet worden.

Tot zover de resultaten met betrekking tot de vragen uit het interview. Tijdens de interviews werden er nog een aantal dingen gezegd, die ik mee wil opnemen in mijn resultaten. Een daarvan is: “Some belgians who have Moroccan origins for example, introduce themselves as from Morocco and not Belgium, even though they were born in Belgium. Seeing that even locals don't feel like they belong in their country shows that it's not only about international students.” Iets soortgelijk werd gezegd door een andere student. Een derde student geeft het volgende aan “I guess it just depends on the person, individually people have different expectations, different needs, social needs.” Om af te sluiten gebruik ik graag de wens die met mij gedeeld werd tijdens een van de interviews: “The effort is good, but I really want them (referring too the Flemish students) to find it normal too.”

4.4 Conclusies en aanbevelingen

Om het overzicht te bewaren zal ik voor elke onderzoeksvraag apart mijn conclusies geven. Het antwoord op mijn hoofdonderzoeksvraag, die uiteenvalt in drie subvragen, zijn mijn aanbevelingen, respectievelijk naar micro-, meso- en macroniveau. Hiervoor verwijs ik naar hoofdstuk 4.4.4. Hier zal u ook aanbevelingen vinden die geplaatst kunnen worden binnen de andere hoofdstukken.

4.4.1 Welke elementen worden beschouwd als voorwaarden voor integratie?

Zowel in de literatuur als in mijn praktijkgericht onderzoek komen verschillende categorieën elementen terug. Enerzijds is er het sociale aspect, anderzijds is er ook het structurele aspect, de feitelijke integratie met andere woorden. Wanneer er bij een van de twee of bij beide iets misloopt is het gevoel waar zoveel waarde aan gehecht wordt niet meer positief.

De drie voorwaarden die met voorsprong werden aangegeven in mijn praktisch onderzoek waren openheid, contact met anderen, al dan niet Vlamingen, en de gemeenschappelijke taal. Met betrekking tot de taal is er geen eensgezindheid of het nu Engels of Nederlands moet zijn, maar dat lijkt nog niet zo erg. De positieve effecten van meertaligheid komen ook hier terug: verbetering van de taalbeheersing, contactverbetering, ...

4.4.2 Aan welke behoeften met betrekking tot integratie wordt niet voldaan?

Wanneer ik kijk en luister naar mijn respondenten is het antwoord op deze vraag tweezijdig: enerzijds missen ze het contact met de lokale bevolking en met anderen en anderzijds is er die taalbarrière die steeds opnieuw voor problemen blijft zorgen. Problemen die, zo lijkt het wel, niet te overwinnen zijn.

Wanneer ik dan kijk dan de mogelijkheden die studenten hebben om te participeren en betrokken te raken in de (internationale) samenleving, denk ik persoonlijk dat het grote probleem vooral ligt op vlak van taal. Wanneer er een oplossing gevonden wordt voor dat probleem zijn er immers mogelijkheden die het contact wel mogelijk maken. Mijn praktijkgericht onderzoek wees immers uit dat studenten wel weten dat er initiatieven bestaan, maar dat ze er niet aan deelnemen.

4.4.3 Wat is de huidige situatie van de internationale student?

De huidige situatie van de internationale studenten is niet geheel positief. Uiteraard zijn er wel uitzonderingen, maar zoals we in grafiek 2 kunnen lezen zijn dat er niet veel. De quotering die studenten toekennen aan hun integratie is veel lager dan dat ze zouden willen.

Uit andere resultaten weten we ook dat de hoeveelheid (Vlaamse) contacten miniem is voor de meesten van de internationale studenten. Dat de initiatieven niet altijd naar verwachtingen of naar behoren werken draagt met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid bij aan de negatieve beoordeling die internationale studenten geven aan de mate waarin ze geïntegreerd zijn.

4.4.4 Hoe kunnen de verschillende betrokkenen de integratie van de internationale student aan de UHasselt verbeteren?

Zoals in de inleiding vermeld is het antwoord op deze onderzoeksvraag het geheel aan aanbevelingen. Deze worden gecategoriseerd in de drie niveaus: de (internationale) student op microniveau, de universiteit en de betrokken organisaties op mesoniveau en tot slot de overheid als macroniveau. De aanbevelingen die ik doe, haal ik zowel uit de respons op mijn onderzoek als uit mijn eigen mening en visie.

In de literatuur lezen we dat we allemaal een stukje aan identiteitsconstructie moeten doen en dat we de diversiteit van vandaag niet meer kunnen negeren. We moeten op zoek gaan naar dingen die ons binden. Dat is een belangrijke taak voor zowel Belgische als buitenlandse studenten en personeel van de UHasselt. We moeten de dialoog met onszelf en elkaar aangaan en terug betrokken raken, dit zowel in de initiatieven, organisaties als in de samenleving als geheel. We moeten openstaan naar elkaar en moeite willen doen om de taalbarrière en andere verschillen te overwinnen. Alle 'zijden' moeten wat water bij de wijn doen om er als geheel beter van te worden. Lukt communiceren niet op de ene manier? Probeer het dan op een andere, maar geef niet op! Tot zover mijn aanbevelingen naar de (internationale) studenten toe.

Wat de universiteit en de betrokken organisaties kunnen doen om de integratie te verbeteren is veel meer en uitgebreider. Zoals de resultaten aangeven zijn de activiteiten die georganiseerd worden erg belangrijk voor de integratie. Internationale studenten hechten er veel waarde aan. Dat maakt dat de universiteit en de organisaties de belangrijkste, zometertijd belangrijke partners zijn in de verbetering van de integratie. Ze hebben de verantwoordelijkheid vanuit hun eigen bestaansredenen, maar ook vanuit de maatschappelijke nood, om hun taak zo goed mogelijk uit te voeren. Ze moeten vaker en meer diverse mogelijkheden aanbieden om contacten tussen studenten te leggen. Een voorbeeld dat wordt aangehaald binnen mijn praktijkgericht onderzoek is het opstarten van een spelletjesclub. Daarbij moet niet alleen de focus liggen op Vlaamse of internationale studenten, maar op de hele groep. Om dat te kunnen verwezenlijken, moeten de universiteit en de organisaties meer in zowel het Nederlands als het Engels communiceren. Dit zal niet alleen de studenten ten goede komen, maar ook de werking en organisatie van de verschillende partners op mesoniveau. Hierbij sluit aan dat de partners, vanzelfsprekend, een werkingscontrole moeten uitvoeren op regelmatige basis. Ze moeten met andere woorden een evidence-based aanpak ambiëren. Sensibilisering omtrent diversiteit en integratie en het verspreiden van goede informatie is een laatste taak die aan beiden kan worden toegewezen. Studenten moeten weten waar ze terecht kunnen en wat ze kunnen verwachten. Ze kunnen deze informatie verspreiden in hun promotiemateriaal, op hun website, de universiteit kan (beknopte) uitleg geven in haar oriëntatieprogramma, ... Daarbij zou een korte samenvatting van wat de Belgische cultuur inhoudt de verwachtingen van de internationale student meer laten aansluiten bij de realiteit.

Tot slot heb ik ook nog een aantal aanbevelingen naar de overheid toe. Als eerste en belangrijkste punt kwam uit de literatuur naar voor dat er geen specifiek beleid gericht op studenten is. Het is uiteraard opportuun om dat wel te hebben, zeker met betrekking tot het onderscheid dat vandaag de dag wordt gemaakt tussen Europese en niet-Europese studenten. Door de wetgeving kunnen bepaalde formulieren niet in andere talen aangeboden worden, maar er kan wel een soort handleiding of een vertaald document ter beschikking gesteld worden. Dit zou de Engelse variant kunnen zijn, met de vermelding dat ze de informatie op het Nederlandstalige formulier moeten schrijven en inleveren. Ten derde is ook en vooral op dit niveau sensibilisering en communicatie erg belangrijk. De overheid bereikt immers veel meer mensen dan de universiteit, de organisaties of leden van de samenleving op zich.

Besluit

Het onderzoek dat ik voerde naar aanleiding van mijn bachelorproef heeft verschillende concrete handvatten opgeleverd om aan de slag te gaan met diversiteit en integratie. Dit op

de verschillende niveaus. Het is geen afgewerkt product, in de zin dat er nog veel meer mogelijkheden zijn dan mijn respondenten en ik hebben kunnen benoemen. Het is bedoeld als een middel om de denkmolen (terug) op te starten en te inspireren.

Gedurende het uitwerken van mijn bachelorproef zijn er een aantal mogelijkheden voor verder onderzoek naar voor gekomen. Ten eerste is dit onderzoek een eenzijdig onderzoek, het beoogt alleen de visie van de internationale student. Het zou goed zijn om ook een zicht te hebben om de mening van de Vlaamse student, de universiteit, de verenigingen... Dit om een integraal beeld te krijgen en van daaruit gericht te werken. Een tweede onderzoek dat nog kan gedaan worden is het onderzoek naar de redenen waarom er 'zoveel' studenten niet deelnemen of participeren binnen de voorgestelde initiatieven. Er zijn wel een aantal mogelijke redenen die naar voor komen, zoals de communicatiemogelijkheden en de beschikking over tijd, maar het is altijd beter om zekerheid te hebben, zodat men gepaste maatregelen kan vinden. Tot slot zou het ook goed zijn om good practices te onderzoeken met betrekking tot activiteiten die georganiseerd (kunnen) worden.

Kritische reflectie

Procesevaluatie

Ik ben blij met de kans die ik heb gekregen van de PXL en van de Universiteit Hasselt om deze bachelorproef te maken. Het is een onderwerp dat me nauw aan het hart ligt en ik heb mijn onderzoek dan ook als positief ervaren. Toch moet ik ook zeggen dat tijdens de ontwikkeling verschillende uitdagingen en problemen ervoor gezorgd hebben dat ik het met momenten erg zwaar had en het niet meer zag zitten. Graag wil ik mijn mentor, mijn bachelorbegeleider en mijn moeder nogmaals bedanken voor hun steun, motiverend ingrijpen en begrip. Zonder hen had ik het niet gehaald.

Voor mij was het de eerste keer dat ik een onderzoek van deze aard volledig en zelfstandig moest uitvoeren. Mijn vorige bachelorproef (lerarenopleiding) was heel anders van vorm. Ook tijdens mijn individueel traject heb ik niet zelfstandig een onderzoek moeten doen. Wel nam ik deel aan het opleidingsonderdeel 'praktijkgericht onderzoek', waardoor ik toch op die ervaring kon terugvallen.

Andere moeilijkheden die ik tegenkwam situeerden zich vooral op vlak van twee werkpunten van mij: enerzijds ben ik iemand die de lat voor zichzelf erg hoog legt en anderzijds ben ik iemand die veel aandacht geeft aan (problemen van) anderen, terwijl ikzelf gesloten ben wanneer het op eigen problemen aankomt.

Ik heb proberen deze moeilijkheden te overwinnen door mijn gevoelens en situatie uit te leggen aan mijn begeleiders. Dat luchtte me enorm op. Samen met hen ben ik aan de slag gegaan om een haalbaar traject op te stellen. Dat kon ik nog niet alleen. Eens ik het traject had, heb ik dit wel met de nodige zelfstandigheid kunnen realiseren. Uiteraard hield ik wel steeds, in de mate van het mogelijke, rekening met de feedback die ik kreeg bij tussentijdse overlegmomenten.

Naar de toekomst toe neem ik het volgende aandachtspunt mee, omdat ik vind dat ik er nog aan moet werken: ik zou mijn tijd beter moeten verdelen, niet alleen denken aan anderen en aan mijn taken, maar ook aan mezelf. Dat zal me meer rust brengen en de kwaliteit van ondernomen acties verhogen.

Productevaluatie

Ik ben trots met het resultaat dat ik behaald heb. Het was een leerrijk proces, ongeacht wat de beoordeling ervan met zich meebrengt.

Eenzijds is het effectieve product, mijn ingeleverde bachelorproef die u nu leest, een succes in die zin dat er een aantal mogelijkheden naar voor zijn gekomen om de integratie van de internationale studenten te verbeteren. Anderzijds is het een succes omdat ik dankzij mijn bachelorproef kan zeggen dat ik een verbeterde versie van mezelf als maatschappelijk werker en als onderzoeker ben geworden.

Ongeacht die positieve visie ben ik me ervan bewust dat er verbeterpunten zijn. Het concreet en duidelijk verwoorden van bijvoorbeeld een visie, mening of vraag is iets waaraan ik wil werken. Zo waren er tijdens mijn bachelorproef vragen die niet duidelijk genoeg waren. Daarbij komt ook als ik bepaalde vragen anders had gesteld, de verwerking van de resultaten gemakkelijk zou zijn geweest. Een tweede werkpunt is de diepgang in de verwerking van literatuur, maar ook in het beschrijven van de resultaten en conclusies. Meer bepaald bedoel ik interessante literatuur die ik later nog ben tegengekomen of onderdelen die ik niet naar tevredenheid kan beantwoorden omdat ik onvoldoende informatie had. Zo kwamen er tijdens het onderzoek vragen naar boven die ik niet gesteld had en waar ik wel nuttige informatie had kunnen uithalen. Zo denk ik aan de vraag of studenten hebben deelgenomen of nog steeds deelnemen aan de taallessen die de UHasselt aanbiedt.

Reflectie op mezelf als onderzoeker

Zoals ik aangaf is dit mijn eerste, volledig zelfstandig onderzoek. Ik denk dat mijn onzekerheid me hierbij parten speelt, ondanks de werkpunten die ik eerder beschreef. Ik ben ervan overtuigd dat wat ik deed goed was, dat ik naar beste vermogen heb geprobeerd om onderzoek te voeren en mijn bachelorproef te schrijven. Dat ik de lat voor mezelf vaak net iets hoger leg dan voor anderen motiveert me, zeker, maar soms kan het ook te veel worden. Ik moet leren om zowel als onderzoeker als in mijn leven ernaast mate te houden. Ambitie is goed, maar overdrijven is nooit.

Bibliografie

Arnaut, K., Bracke, S., Ceuppens, B., De Mul, S., Fadil, N. & Kanmaz, M. (2009). *Een leeuw in een kooi: De grenzen van het multiculturele Vlaanderen*. Antwerpen: Meulenhoff | Manteau.

Associatie universiteit-hogescholen Limburg (2015, 30 januari). *Beleidsplan diversiteit in inclusief onderwijs AUHL 2014-2019*. Beleidsplan.

Bervoets, M. (2015). *Student zijn, de beste tijd van je leven? Welzijn van internationale studenten aan Universiteit Hasselt* [bachelorproef]. PXL, departement social work.

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (2010). *Jaarverslag migratie 2010*. Jaarverslag. Geraadpleegd op 28 april 2016 via <http://unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/jaarverslag-migratie-2013>

De Jong, M. (2014). *Diversiteit in het hoger onderwijs: over allochtoon en autochtoon*. Groningen/Houten: Noordhoff.

Delruelle, E. & Torfs, R. (2005). *Eindverslag: Commissie voor Interculturele Dialoog*. Eindverslag. Geraadpleegd op 28 april 2016 via <http://unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/eindverslag-commissie-voor-interculturele-dialoog>

De Witte, J. (2005). Over diversiteit: Voor een begrip van interculturele realiteit. In Bank, F., Bouwer, A., Deng, M., De Laet, M., De Witte, J., Hogendoorn, N., Makhkash, J., Molenaar, L., Slurink, L., Van Achter, V., Van Crombrugge, H. & van der Mare, P., *Verscheiden maar toch één: Reflecties over de interculturele vorming van jongeren* (pp. 87-97). Gent: Academia Press.

De Witte, J. (2012). *Enerzijds Anderzijds: Over omgaan met discriminatie, diversiteit en migratie*. Leuven: Lannoocampus.

Dillman, D.A. (1978). *Mail and Telephone Surveys: The Total Design Method*. New-York: Wiley.

DV. (2016). Studentenverenigingen Utrecht moeten internationaler. *Transfer: vakblad over internationalisering in het hoger onderwijs*, 23 (3), pp. 8.

Gruwez, C. & van Egmond, K. (2008). *Zonder Wij geen Ik: Samenhang in een uiteenvallende maatschappij*. Amsterdam: Iona Stichting.

Integratie.(1992). Geerts, G. & Heestermans, H. *Van Dale: Groot woordenboek der Nederlandse taal* (p. 1287, 12^e ed., Vol. 1). Utrecht, Van Dale Lexicografie.

Kanaal van de8antwerpen. (2014, 26 november). *Dirk Geldof (#3) – slotevent de8, Berchem, 18 november 2014* [videobestand]. Geraadpleegd op 28 april 2016 via <https://www.youtube.com/watch?v=zf1dzdXAY5g>

Knegtmans, R. (2010). *Diversiteit als uitdaging: De zin en onzin van divers talent*. Amsterdam: Boom.

Maly, I., Blommaert, J. & Yakoub, J.B. (2014). *Superdiversiteit en democratie*. Berchem: EPO.

Miladinovic, M. (2015, 30 september). *At home among strangers and a stranger among my own*. Geraadpleegd op 3 mei 2016 via <http://www.afs.org/blog/icl/?cat=80&paged=3>

Neckebroeck, C., Vanderstraeten, I. & Verhaeghe, M. (2015). *Onderzoeksvaardigheden: Voor onderwijs, zorg en welzijn*. Antwerpen: De Boeck.

Noelmans, D. (2015). *Zorgzaam in omgaan met een diverse samenleving* [PowerPoint]. PXL, Social Work.

Roberson, Q.M. (2006). Disentangling the Meanings of Diversity and Inclusion in Organizations. *Group & Organization Management*, 31, nr. 2, pp. 212-236.

Timmerman, C., Lodewyckx, I., Vanderwaeren, E. & Vanheule, D. (Eds.) (2011). *MInteGRATIE: Over nieuwe vormen van migratie en integratie*. Brussel: UPA.

Universiteit Hasselt (z.d.). *Beleidsplan internationalisering 2014-2017*. Beleidsplan.

Vanbeselaere, N., Meeus, J. & Boen, F. (2007). *'Integratie' van minderheden: een pleidooi voor conceptuele zuiverheid* [PowerPoint]. Katholieke Universiteit Leuven, Labo voor Exp. Soc. Psychol. Geraadpleegd op 23 april 2016 via https://hiw.kuleuven.be/ned/lessen/cursusmateriaal/0607/vanbeselaere_pres.pdf

Van Craen, M., Vancluysen, K. & Ackaert, J. (2007). *Voorbij wij en zij: De sociaal-culturele afstand tussen autochtonen en allochtonen tegen de meetlat*. Brugge: Vanden Broele.

Van Ginneken, J. (2008). *Handboek wereldburger: Een inleiding interculturele communicatie*. Amsterdam: Boom onderwijs.

Van Rooy, W. (2009). *De malaise van de multiculturaliteit*. Leuven: Acco.

Verstraeten, J. (2015). *Van diversiteit naar superdiversiteit* [Syllabus]. PXL, Social Work.

Vrieling, D. (2016). Buddy's, stages en career events. *Transfer: vakblad over internationalisering in het hoger onderwijs*, 23 (3), pp. 16-17.

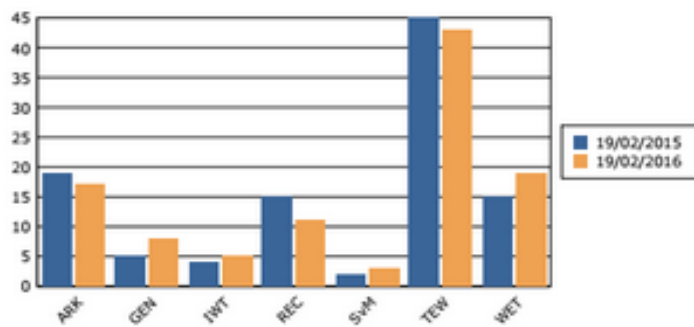
Bijlagen

Bijlage 1: statistieken uitwisselingsstudenten

UHasselt Academiejaar 2015-2016 Actuele inschrijvingsaantallen met studie jaren
---

			19/02/2015	19/02/2016
ARK	ASEM-DUO	exchange interieurarchitectuur	2	1
	Erasmus study programme	exchange architectuur	9	7
		exchange interieurarchitectuur	2	2
	Other bilateral agreement	exchange architectuur	4	4
	Science without Borders	exchange architectuur	1	2
	Transition Fellowship Programme	exchange interieurarchitectuur	1	1
	Totaal		19	17
GEN	Erasmus placement programme	placement programma BMW	1	1
		placement programma revalidatie en kinesitherapie	1	
	Erasmus study programme	exchange master BMW	1	2
		exchange revalidatie en kinesitherapie	2	2
	Internship	placement programma BMW		1
	Other bilateral agreement	exchange master BMW		1
	Science without Borders	exchange master BMW		1
Totaal		5	8	
IWT	ASEM-DUO	exchange industriële wetenschappen	2	1
	Erasmus placement programme	placement programma industriële wetenschappen		1
	Erasmus study programme	exchange industriële wetenschappen	1	
	Internship	placement programma industriële wetenschappen	1	1
	Other bilateral agreement	exchange industriële wetenschappen		2
	Totaal		4	5
REC	Erasmus study programme	exchange rechten	11	9
	Other bilateral agreement	exchange rechten	4	2
	Totaal		15	11
SvM	ASEM-DUO	exchange mobiliteit		1

			19/02/2015	19/02/2016
SvM	Erasmus study programme	exchange mobiliteit	2	
	Science without Borders	exchange mobiliteit		2
	Totaal		2	3
TEW	Erasmus Belgica study	exchange TEW	5	3
	Erasmus placement programme	placement programma TEW		1
	Erasmus study programme	exchange TEW	36	32
	Other bilateral agreement	exchange TEW	4	6
	Science without Borders	exchange TEW		1
	Totaal		45	43
WET	Erasmus placement programme	placement programma statistics	1	1
	Erasmus study programme	exchange biologie		7
		exchange informatica	5	4
		exchange statistica	3	1
	Internship	placement programma wetenschappen	5	6
	Science without Borders	exchange chemie	1	
	Totaal		15	19
Totaal			105	106

Bijlage 2: statistieken internationale reguliere studenten

Aantal studenten hoofdschrijving 2015-2016 op 19/02/2016
TABEL 54

		Belg			Buitenlander			Tot	
		Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot		
UHasselt	ARK	bachelor in de architectuur	105	100	205	3	6	9	214
		bachelor interieurarchitectuur	32	100	132	1	12	13	145
		doctoraat aud. & beeld. kunst	4	7	11	2		2	13
		doctoraat in de architectuur	3	9	12	5	2	7	19
		master in de architectuur	48	53	101	2		2	103
		master interieurarchitectuur	10	27	37		2	2	39
		schakel interieurarchitectuur		3	3				3
		Totaal	202	299	501	13	22	35	536
	GEN	ba revalid. wet. & kine	252	341	593	18	20	38	631
		bachelor geneeskunde	96	130	226	10	6	16	242
		doctoraat Geneeskunde	5	5	10	1	1	2	12
doctoraat reval.wet. en kinesitherapi		2	4	6	3	1	4	10	
ma revalid. wet. & kine		31	39	70	2		2	72	
ma revalid. wet. & kine geest.			1	1				1	
ma revalid. wet. & kine inwendige		7	4	11	1		1	12	
ma revalid. wet. & kine kinderen		1	19	20		2	2	22	
ma revalid. wet. & kine musc.		51	33	84	1	1	2	86	
ma revalid. wet. & kine neuro			8	8				8	
voorbereiding kine & reval			1	1				1	
Totaal	445	585	1.030	36	31	67	1.097		
IIW	ba ind. wet.	185	24	209	6	2	8	217	

Tabel54 19/02/2016 1

		Belg			Buitenlander			Tot	
		Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot		
UHasselt	IIW	ba ind. wet.: bouwkunde	81	13	94	2	1	3	97
		ba ind. wet.: chemie	38	14	52				52
		ba ind. wet.: elektromechanica	77	3	80	1		1	81
		ba ind. wet.: elektronica-ICT	55	1	56	2		2	58
		ba ind. wet.: nucleaire techn.	18	1	19	1		1	20
		ba ind. wet.: verpak. techn.	11	6	17				17
		doctoraat ind. wet.	14	3	17	11	1	12	29
		ma ind. wet. biochemie	5	6	11				11
		ma ind. wet. bouwkunde	28	1	29	2		2	31
		ma ind. wet. chemie	14		14	1		1	15
		ma ind. wet. elektr. ICT	17		17	2		2	19
		ma ind. wet. elektromech.	29		29				29
		ma ind. wet. energie aut.	20		20				20
		ma ind. wet. energie elektr.	7		7				7
		ma ind. wet. NT MI	6	1	7				7
		ma ind. wet. NT Nu/MeNu	4		4				4
		ma ind. wet. verpak. techn.	3		3				3
		Schakel ind. wet. biochemie	7	4	11				11
		schakel ind. wet. bouwkunde	26	2	28	1		1	29
		schakel ind. wet. chemie	4	3	7				7
		schakel ind. wet. elektr.-ICT	30		30	4		4	34
		schakel ind. wet. elektromech.	42		42	1		1	43

Tabel54 19/02/2016 2

UHasselt	IIW		Belg			Buitenlander			Tot
			Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot	
			schakel ind. wet. energie	24		24			
schakel ind. wet. nucl. techn.	1	2	3				3		
schakel ind. wet. verpakking	3		3				3		
voorbereidingsprogramma IW BK	1	1	2				2		
Totaal	750	85	835	34	4	38	873		
TEW	bachelor BI	37	7	44	1		1	45	
	bachelor HI	116	84	200	5	2	7	207	
	bachelor HW	99	75	174	5	2	7	181	
	bachelor TEW	210	158	368	11	5	16	384	
	doctoraat TEW	18	24	42	16	13	29	71	
	master BI	6	5	11	1		1	12	
	master HI-AF	16	11	27	1		1	28	
	master HI-MAR		4	4				4	
	master HI-OML	6	12	18		1	1	19	
	master HI-TIM	4	2	6				6	
	master of management: IMS	1	2	3	15	15	30	33	
	master of management: MIS		1	1	8	4	12	13	
	master TEW-AF	15	6	21				21	
	master TEW-BM	5	8	13	1		1	14	
	master TEW-IO	11	12	23				23	
	master TEW-MAR	1	10	11	1		1	12	
	schakel ma of management	3	5	8	11	4	15	23	

Tabel54 19/02/2016 3

UHasselt	TEW		Belg			Buitenlander			Tot
			Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot	
			schakel TEW	14	5	19		2	
specifieke lerarenopl. TEW	3	8	11				11		
voorbereidingsprogramma HI		1	1				1		
voorbereidingsprogramma managem	2	1	3	10	3	13	16		
voorbereidingsprogramma TEW	3	1	4				4		
Totaal	570	442	1.012	86	51	137	1.149		
T-W	ba mobiliteitswetenschappen	33	5	38	3		3	41	
	doctoraat mobiliteitswetenschappen	7	9	16	9	6	15	31	
	master mobiliteit-MM	4	2	6				6	
	master mobiliteit-VV	4	3	7		1	1	8	
	master Transportation MM	1		1	10	7	17	18	
	master Transportation MM (by distan	2		2	1	1	2	4	
	master Transportation TS	1		1	6	3	9	10	
	master Transportation TS (by distanc	2		2	2		2	4	
	preparation progr Master of Transpor	5	1	6	26	4	30	36	
	schakel master mobiliteitswetenscha				5		5	5	
	Totaal	59	20	79	62	22	84	163	
WET	bachelor biologie	50	49	99	3	1	4	103	
	bachelor chemie	39	24	63	3	1	4	67	
	bachelor fysica	36	4	40	9		9	49	
	bachelor wiskunde	23	10	33	2	2	4	37	
	doctoraat biologie	12	21	33	2	15	17	50	
	doctoraat chemie	22	7	29	14	6	20	49	

Tabel54 19/02/2016 4

UHasselt	WET		Belg			Buitenlander			Tot
			Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot	
			doctoraat fysica	9	5	14	11	3	
doctoraat wet.: statistiek				1		1	1		
doctoraat wetenschappen	2		2	1		1	3		
doctoraat wiskunde	5		5	1		1	6		
Totaal		198	120	318	47	28	75	393	
	Totaal	2.224	1.551	3.775	278	158	436	4.211	
tUL	REC	bachelor in de rechten	235	415	650	11	12	23	673
		bachelor rechten (verkort)		1	1				1
		doctoraat rechten	8	10	18	1	4	5	23
		master in de rechten (equiv.)	1	3	4		1	1	5
		master in de rechten OR	13	4	17				17
		master in de rechten RB	24	41	65		1	1	66
		schakel rechten	13	42	55				55
		Totaal	294	516	810	12	18	30	840
		SIT	bachelor informatica	121	6	127	3	3	6
	doctoraat informatica		13	2	15	5	3	8	23
	doctoraat statistiek		6	6	12	14	8	22	34
	doctoraat wiskunde (STAT/tUL)			2	2	1	1	2	4
	master informatica 2 jaar-DB		3	3	6	1	1	2	8
	master informatica 2 jaar-HCI		8	1	9				9
	master informatica 2 jaar-MU		10		10	2		2	12
	Master of Statistics: Binf.		5		5	2	2	4	9
	Master of Statistics: Binf. - DL					1	2	3	3

Tabel54 19/02/2016 5

tUL	SIT		Belg			Buitenlander			Tot
			Man	Vrouw	Tot	Man	Vrouw	Tot	
			Master of Statistics: Biostat.		3	3	73	34	
Master of Statistics: Biostat. - DL	4	1	5	55	19	74	79		
Master of Statistics: EPI		2	2	11	9	20	22		
Master of Statistics: EPI - DL				1	1	2	2		
schakel informatica	11		11				11		
Totaal	181	26	207	169	83	252	459		
SLS	bachelor BMW	97	242	339	11	22	33	372	
	doctoraat Biomed. Wetenschap.	14	33	47	5	14	19	66	
	Master BMS-2 jaar BEN				1	1	2	2	
	Master BMS-2 jaar CMS	2	5	7	6		6	13	
	Master BMS-2 jaar EHS		2	2				2	
	master BMW-2 jaar BEN	9	2	11				11	
	master BMW-2 jaar KMW	11	28	39	1	8	9	48	
	master BMW-2 jaar MG	3	15	18		1	1	19	
	schakel BMW		3	3				3	
	voorbereidingsprogramma BMW					1	1	1	
	Totaal	136	330	466	24	47	71	537	
Totaal	611	872	1.483	205	148	353	1.836		
Total	2.835	2.423	5.258	483	306	789	6.047		

Tabel54 19/02/2016 6

Bijlage 3: Blanco exemplaar enquête

Integration of international students

Dear international student,

My name is Jenny de Vries and I am a trainee at the International Office of Hasselt University. I study Social Work at PXL Hasselt and this questionnaire is part of my bachelor thesis. The topic of my research is the integration of the international students at UHasselt.

This survey contains basic questions for all students and will take 10 minutes of your time. Also, you'll have the opportunity to point out if you would like to participate in an oral interview. The interview will contain more specific questions and will take approximately one hour.

By participating you'll have the chance to win two film-tickets of Kinepolis Hasselt. There are two times two film-tickets to win.

Please note that I will handle your answers with care. The collected data will be used anonymously in my publication.

If you have any questions about the questionnaire or my research, you can contact me: jenny.devries@uhasselt.be

Thank you very much for your participation!

Kind regards,
Jenny

*Vereist

Personal data

1. Gender *

Markeer slechts één ovaal.

Male

Female

2. Year of birth *

_____

3. Country of birth *

_____

4. In which country did you have your last place of residence (before coming to Belgium)? *

_____

5. Marital status *

Markeer slechts één ovaal.

- Single
- Partner (not married)
- Married
- Divorced
- Widow(er)
- Anders: _____

6. Do you have children? *

Markeer slechts één ovaal.

- Yes
- No

Registration data

7. At which university did you study before coming to Hasselt University? *

_____

8. For which type of program are you registered at Hasselt University? *

Markeer slechts één ovaal.

- Exchange program
- Bachelor program
- Master program
- PhD program
- Bridging or preparation program
- Anders: _____

9. In which program are you currently enrolled at Hasselt University? *

For example: Master of Transportation Sciences

_____

Network and facilities

10. Did you know anybody at Hasselt University before applying to this university? *

Markeer slechts één ovaal.

- Yes
- No

11. Do you know any other people from your previous university that are currently enrolled at Hasselt University? *

Markeer slechts één ovaal.

- Yes
 No

12. Did you attend the orientation program organized by Hasselt University? *

Markeer slechts één ovaal.

- Yes, on 10 - 11 September 2015
 Yes, on 16 - 18 September 2015
 Yes, on 21 September 2015
 I attended in a previous year
 No

13. If you did attend, what was your opinion of the orientation program?

Markeer slechts één ovaal.

- It was nice and useful
 It was nice, but I didn't find it useful
 It was useful, but I didn't like it
 It wasn't nice or useful
 Anders: _____

14. If you didn't attend, please explain why you didn't attend the orientation program?

Markeer slechts één ovaal.

- I arrived late at Hasselt University
 I didn't know about it
 I didn't think it was useful
 Anders: _____

15. Do you have social contact with Flemish people besides the classes? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- With my classmates
 With Flemish students that are not part of my classes
 With Flemish people who are not students of Hasselt University
 No

16. Which of the following initiatives do you know: *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The International Council
- The International Platform
- The buddy-program
- ESN
- AIESEC
- Faculty student unions (e.g. JOSS, Commeatus, Biomedica, Hermes,...)
- None of the above

17. In which ones do you participate: *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The International Council
- The International Platform
- The buddy-program
- ESN
- AIESEC
- Faculty student unions (e.g. JOSS, Commeatus, Biomedica, Hermes,...)
- None of the above

18. In which of these would you like to participate: *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The International Council
- The International Platform
- The buddy-program
- ESN
- AIESEC
- Faculty student unions (e.g. JOSS, Commeatus, Biomedica, Hermes,...)
- None of the above

Integration

19. Do you find it important to integrate within the Belgian society? *

Markeer slechts één ovaal.

1   2   3   4

No, I don't.   Yes, I do.

20. Please explain why: *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- I want to feel accepted and part of the community
- I want to make friends
- I think it will be good for my career
- I want to make the most of my time here
- I want to stay in Belgium
- I don't think it will be useful, because I'm here for only a short time
- I think it will distract me from my goals
- It is not in my field of interest
- Anders: _____

21. Do you consider yourself integrated in Belgium? *

Markeer slechts één ovaal.

1   2   3   4

No, not at all.   Yes, I am!

22. Which topics affect your integration in a positive way? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- Your motivation to integrate
- How social the students at UHasselt are, in particular the Flemish students
- The amount of time you have available
- The amount of money you have available
- The language
- The resemblances or differences in cultures and beliefs
- Your previous experiences; education, previous intercultural activities,...
- The experiences of the students at UHasselt, in particular the Flemish students: their education, their previous intercultural activities or experiences,...
- The way people react in regard to terrorism and/or racism
- The social activities organized by Hasselt University (e.g. the International Platform, the buddy-program,...)
- The social activities organized by student Unions (e.g. by ESN, AIESEC, faculty student unions...)
- The academic activities organized by Hasselt University (groupwork and others)
- Anders: _____

23. Which topics affect your integration in a negative way? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- Your motivation to integrate
- How social the students at UHasselt are, in particular the Flemish students
- The amount of time you have available
- The amount of money you have available
- The language
- The resemblances or differences in cultures and beliefs
- Your previous experiences; education, previous intercultural activities,...
- The experiences of the students at UHasselt, in particular the Flemish students: education, previous intercultural activities or experiences,...
- The way people react in regard to terrorism and/or racism
- The social activities organized by Hasselt University (e.g. the International Platform, the buddy-program,...)
- The social activities organized by student Unions (e.g. by ESN, AIESEC, faculty student unions...)
- The academic activities organized by Hasselt University (groupwork and others)
- Anders: _____

Application process

24. How did you find out about Hasselt University? *

Markeer slechts één ovaal.

- By a friend or personal network
- By a professor of Hasselt University
- Through my home university
- On a website that compares or promotes universities
- By a search engine (such as Google)
- Anders: _____

25. If you found Hasselt University on a website that compares or promotes universities, please mention which one.

_____

26. Which aspects convinced you to choose for us? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- Geographical situation
- Tuition fees
- Scholarship
- Academic program
- Living conditions
- Student facilities
- Positive review
- Anders: _____

27. Which information was easy to find? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The possible study programs
- The tuition fees
- Scholarships
- The pre-requirements
- The language conditions
- The living conditions
- The student facilities
- Housing
- Visa
- Anders: _____

28. Which information did you miss or what should improve? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The possible study programs
- The tuition fees
- Scholarships
- The pre-requirements
- The language conditions
- The living conditions
- The student facilities
- Housing
- Visa
- Anders: _____

Housing

29. **Where do you currently live? ***

Markeer slechts één ovaal.

- At the University Residence in the Nierstraat in Diepenbeek
- In Diepenbeek (private landlord)
- In Hasselt (private landlord)
- In Genk (private landlord)
- Anders: _____

30. **What type of accommodation do you live in? ***

Markeer slechts één ovaal.

- Student home (collective kitchen and bathroom)
- Student home (collective kitchen or bathroom)
- Student home (private kitchen and bathroom)
- Apartment
- House (with other people)
- House (by yourself)
- Anders: _____

31. **When did you find accommodation? ***

Markeer slechts één ovaal.

- Before arrival
- Upon arrival

32. **How did you find accommodation? ***

Markeer slechts één ovaal.

- Through the accommodation database of Hasselt University
- I got help from the accommodation office of Hasselt University
- A friend helped me
- By myself, without any help
- Anders: _____

33. **What difficulties did you encounter in the search for accommodation? ***

Vink alle toepasselijke opties aan.

- The accommodation options were too expensive
- The accommodation options didn't provide the comfort I need/want
- The landlord didn't reply
- The accommodation can't be rented for short periods
- There were no problems
- Anders: _____

Other questions

34. Can I contact you for an oral interview? *

The interview will take an hour of your time. The goal of the interview is to elaborate on the topic (integration) and to clarify your answers.

Markeer slechts één ovaal.

Yes

No

35. Would you like to participate in a photo shoot? *

Hasselt University is currently looking for international students who would like to participate in a photo shoot. The pictures will be used for the brochures and other promotion materials.

Markeer slechts één ovaal.

Yes

No

Thank you for your time!

Thank you for your time and your participation! If you want a chance to win the movie-tickets, please leave your name and your email address. Your answers will be handled with care and they will be used anonymously in my thesis.

Your private data are needed too if you want to participate with the oral interviews and/or in the photo shoot.

Please do not forget to send the questionnaire (verzenden).

36. First name

---

37. Last name

---

38. Email address

Bijlage 4: E-mail verzonden op 15 april 2016

Dear international student,

As trainee at the international office, I'm doing research on the integration of international students. My goal is to improve integration of international students within the UHasselt and in the Flemish student life.

To succeed, I need more information on the experience of international students. I **need your experience**. That is why I would like to ask 10 minutes of your time. Please fill in the questionnaire at the following link: <http://goo.gl/forms/jnx2EacbnY>

By participating you will not only **help me**, but you will be **improving life** for yourself and many other students. Besides that you will have the chance to **win two film-tickets!**

Please, make sure to fill in the questionnaire **before Friday 29 April**.

Thank you very much for your time!

Met vriendelijke groeten,
Kind regards,
Jenny

Jenny de Vries
Stagiaire Dienst Internationalisering | Trainee International Office

T [+32\(0\)11 26 80 38](tel:+32011268038)

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt | Campus Hasselt
Martelarenlaan 42 | B-3500 Hasselt
Kantoor R-1.03

< Click to join us on our English Facebook page!

Bijlage 5: E-mail verzonden op 23 april 2016

Dear international student,

My research on the integration of international students is still in progress. If you participated already, thank you! Your information is of great value! The other students can still participate.

To succeed in my goal to improve the integration of international students, within the UHasselt and in the Flemish student life, I need more information on the experience of international students. **I need your experience.** That is why I would like to ask 10 minutes of your time. Please fill in the questionnaire at the following link: <http://goo.gl/forms/jnx2EacbnY>

By participating you will not only **help me**, but you will be **improving life** for yourself and many other students. Besides that you will have the chance to **win two film-tickets!**

Please, make sure to fill in the questionnaire **before Friday 29 April**.

Thank you very much for your time!

Met vriendelijke groeten,
Kind regards,
Jenny

Jenny de Vries
Stagiaire Dienst Internationalisering | Trainee International Office

T [+32\(0\)11 26 80 38](tel:+32011268038)

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt | Campus Hasselt
Martelarenlaan 42 | B-3500 Hasselt
Kantoor R-1.03

< Click to join us on our English Facebook page!

Bijlage 6: E-mail verzonden op 27 april 2016

Dear international student,

The deadline of my research on the integration of international students is coming closer. On Friday, the questionnaire will be closed. If you participated already, thank you! Your information is of great value! The other students can still participate.

My goal is to improve the integration of international students, within the UHasselt and in the Flemish student life. To be able to do that, I need more information on the experience of international students. **I need your experience.**

You can participate by filling in the questionnaire at the following link: <http://goo.gl/forms/jnx2EacbnY>

It will take 10 minutes of your time.

By participating you will not only **help me**, but you will be **improving life** for yourself and many other students. Besides that you will have the chance to **win two film-tickets!**

Please, make sure to fill in the questionnaire **before Friday 29 April**.

Thank you very much for your time!

Met vriendelijke groeten,
Kind regards,
Jenny

Jenny de Vries
Stagiaire Dienst Internationalisering | Trainee International Office

T [+32\(0\)11 26 80 38](tel:+32011268038)

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt | Campus Hasselt
Martelarenlaan 42 | B-3500 Hasselt
Kantoor R-1.03

< Click to join us on our English Facebook page!

Bijlage 7: E-mail verzonden op 29 april 2016

Dear international student,

The deadline of my research on the integration of international students is today. If you participated, thank you very much! Your information is of great value! The other students can still participate, but only today. After today the questionnaire will be closed.

You can participate by filling in the questionnaire at the following link: <http://goo.gl/forms/jnx2EacbnY>

It will take 10 minutes of your time.

By participating you will **help me**, you will be **improving life** for yourself and many other students. And besides that you will have the chance to **win two film-tickets!**

Thank you very much for your time!

Met vriendelijke groeten,
Kind regards,
Jenny

Jenny de Vries
Stagiaire Dienst Internationalisering | Trainee International Office

T [+32\(0\)11 26 80 38](tel:+32011268038)

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt | Campus Hasselt
Martelarenlaan 42 | B-3500 Hasselt
Kantoor R-1.03

< Click to join us on our English Facebook page!

Bijlage 8: Interviewschema in het Nederlands

Introductie

Mijn naam is Jenny de Vries en ik ben stagiair op de dienst internationalisering van de UHasselt. Ik studeer sociaal werk op de PXL Hasselt en dit interview kadert in het onderzoek dat ik voer voor mijn bachelorproef. Mijn doel is het verbeteren van de integratie van de internationale studenten aan de UHasselt, dit zowel binnen de universiteit als in het Vlaamse studentenleven.

Eerst en vooral wil ik u graag bedanken voor uw deelname, enerzijds aan de online enquête en anderzijds aan dit interview. Uw ervaringen en expertise zorgen ervoor dat ik een beter zicht krijg op de huidige situatie en hoe de verschillende betrokkenen deze kunnen versterken.

Het interview duurt ongeveer een uur. Het is belangrijk dat u uw eigen mening en ervaringen weergeeft. Verder wil ik ook benadrukken dat ik uw antwoorden vertrouwelijk zal behandelen en dus anoniem zal verwerken in mijn bachelorproef.

Voor ik verderga wil ik vragen of ik de toestemming krijg om dit gesprek op te nemen. Dit zou mijn werk vergemakkelijken. De opname zal ik gebruiken om de gegevens die ik van u krijg te verwerken. Na het onderzoek zal ik de opname wissen.

[Opname starten indien dit toegestaan is]

Heeft u voor we het interview starten nog bemerkingsen of vragen over dit onderzoek?

Vragenlijst

Hoe definieert u integratie?

Welke voorwaarden zijn er volgens u nodig om integratie te realiseren?

Welke aspecten hebben uw integratie bevorderd?

Welke aspecten hebben uw integratie op een negatieve manier beïnvloed?

Hoe tracht u uw integratie te verbeteren?

Hoe ziet u de rol van Vlaamse studenten in het integratieproces van internationale studenten?

Krijgen Vlaamse studenten genoeg informatie en opleiding met betrekking tot diversiteit?

Krijgen internationale studenten genoeg informatie en opleiding met betrekking tot diversiteit?

Welke interculturele competenties zijn belangrijk om op een gepaste manier om te gaan met diversiteit?

Bestaat er een beleid omtrent integratie?

Wat is uw visie op het beleid?

Welke noden stelt u zelf vast, gerelateerd aan uw integratie, waaraan niet voldaan wordt?

Welke aanbevelingen heeft u om de integratie van internationale studenten te vergemakkelijken?

Slot

Dank u wel voor de waardevolle informatie die u me dit interview gaf en de tijd die u heeft vrijgemaakt om mee te werken aan mijn onderzoek. Het interview is nu ten einde. Wilt u nog iets toevoegen?

Indien u dit wenst wordt u via e-mail op de hoogte gehouden van de resultaten van dit onderzoek.

[Noteer het e-mailadres]

[Opname stopzetten]

Bijlage 9: Interviewschema in het Engels

Introduction

My name is Jenny de Vries and I'm a trainee at the International Office at Hasselt University. I study Social Work at PXL Hasselt and this interview is part of the research for my bachelor thesis. My goal is to improve the integration of the international students at Hasselt University, both in the university and in the Flemish student life.

First and foremost I would like to thank you for your participation, through the online questionnaire and with this interview. Your experiences and expertise make sure that I get a better view on the current situation and the way the various stakeholders can improve it.

The interview will take approximately one hour. It is important that u give your own opinion and experiences. Besides that I would like you to know that I will handle your answers with care and publish it anonymously in my thesis.

Before I continue, I would like to ask you if I get your permission to record this interview. This would facilitate my work. I will use the record to process your data. After the research the record will be deleted.

[Start recording if the respondent gave permission]

Do you have any questions or remarks regarding the research before we start the interview?

Topiclijst

How would you define integration?

What conditions do you think are needed to realize integrations?

What aspects have a positive result, concerning your integration?

What kind of problems do you experience, concerning your integration?

How do you try to improve your integration?

What is the role of the Flemish students in the integration process of international students?

Do you think that Flemish students get enough information and education concerning diversity?

And international students?

Which intercultural competences are important in a diverse society?

Is there a policy concerning integration?

What is your opinion concerning this policy?

Which needs, related to integration, do you have that are not fulfilled?

Do you have suggestions to facilitate your integration?

Closure

Thank you very much for the information you gave me during this interview and the time you spend participating in my research. It is very valuable! The interview is now at its closure. Do you want to add something?

If you wish you can get updates on the research and its results by e-mail.

[Write down the e-mailaddress]

[End recording]

